

-que (enklitika) un
sine (prep. + abl.) bez
super (prep. 1. +acc.; 2. +abl.) 1. virs, uz; pāri par, 2. par, attiecībā uz

τε
χωρίς
ὕπερ

	2. nodaļa.						
	1. Aqua est in terrā. 2. Ecclesia est in terrā. 3. Discipulī Chrīstī sunt Jūdaeā. 4. Nam Agnus Deī est. 5. Et potentia et jūstitia sunt in terrā. 6. Petrus nōn est in agrīs. 7. Hodiē puerī nōn sunt in ecclēsiā. 8. Mariā est ancilla Domini. 9. Dē terrā nōn sunt angelī archangelique. 10. Ministrī Deī sumus. 11. In psalmīs; trāns agrōs; ab apostolīs; cōram servō; dē puerīs; ad filium; cum episcopō; sine populō Deī; in glōriā et potentiā.						
	sum, esse, fuī, futūrus esmu, eksistēju ancilla, ancillae, f. kalpone Jūdaea, Jūdaeae, f. Jūdeja jūstitia, jūstitiae, f. taisnība, taisnīgums				εἰμί ἡ θεράπεινα Ἰουδαίος ἡ δικαιοσύνη		
	Mariā, Mariāe, f. Marija potentia, potentiae, f. vara, varenība, spēks ager, agrī, m. lauks, pl., lauki agnus, agnī, m. jērs angelus, angelī, m. ziņnesis, vēstnesis, eņģelis archangelus, archangelī, m. eceņģelis				Μαρία, ἡ ἐξουσία ὁ ἀγρός ὁ ἀμνός ὁ ἄγγελος ὁ ἀρχάγγελος		
	Chrīstus, Chrīstī, m. Svaidītais, Mesija, Kristus Deus, Deī, m. (pl. diī) Dievs discipulus, discipulī, m. skolnieks, māceklis dominus, dominī, m. kungs, saimnieks episcopus, episcopī, m. bīskaps, virszraugs				ὁ Χριστός ὁ θεός ὁ μαθητής ὁ κύριος ὁ ἐπίσκοπος		
	filius, filii, m. dēls minister, ministrī, m. kalps, kalpotājs, ministrants Petrus, Petrī, m. Pēteris populus, populī, m. tauta, ļaudis puer, puerī, m. zēns, kalps psalmus, psalmī, m. psalms				ὁ υἱός ὁ ὑπηρέτης Πετρός ὁ λαός ὁ παῖς, παιδός ὁ ψαλμός		
	servus, servī, m. kalps, vergs hodiē šodien nam jo nōn nē trāns pār				ὁ δοῦλος σήμερου ὅτι οὐ		

	3. nodaļa.						
	1. Potentia et glōria sunt Chrīstō. 2. Mystērium aquae et vīnī est. 3. Rēgnum Deī erit in saecula saeculōrum. 4. Apostolī erant ministrī Chrīstī. 5. Erit gaudium in caelīs. 6. Sabbatum est fēstum dominī 7. In librō sunt et hymnī et cantica. 8. In saeculō sunt odium et peccātum. 9. Evangelium est populo dōnum Deī. 10. Mariā est Rēgīna Caelī. 11. Hīc est verbum Deī. 12. Praemium ibi erit virō. 13. Gaudium est chorō angelōrum. 14. Deō et populō est testāmentum. 15. Puerī erunt discipulī Dominī. 16. Fīliī virī erant verbī ministrī. 17. Sacrificium Chrīstī erat dōnum Deī. 18. Chrīstus erat et est et erit Dominus ūiversī. 19. Odium peccātī nōn est vitium. 20. Pāpae est grātia Deī. 21. Populus iūstitiae sumus in terrā.						
	regīna, rēgīnae, f. karaliene chorus, chorī, m. koris hymnus, hymnī, m. himna liber, librī, m. grāmata vir, virī, m. vīrs, vīrietis caelum, caelī, n. (pl. caelī) debesis, debess canticum, cantici, n. dziesma, korālis dōnum, dōnī, n. dāvana Evangelium, Evangelī, n. Evažēlijs, Labā Vēsts fēstum, fēstī, n. svētkī gaudium, gaudiī, n. prieks mystērium, mystēriī, n. mistērija, noslēpums odium, odiī, n. naidis peccātum, peccātī, n. grēks praeceptum, praeceptī, n. pamācība, priekšraksts, pavēle praemium, praemiī, n. atalgojums rēgnum, rēgnī, n. valstība, valdība sabbatum, sabbatī, n. sabats sacrificium, sacrificiī, n. upuris saeculum, saeculī, n. laikmets, pasaule in saecula (saeculōrum) uz mūžu (mūžiem) testāmentu, testāmentī, n. derība, līgums ūiversum, ūiversī, n. universs, viss verbum, verbī, n. vārds vīnum, vīnī, n. vīns	ἡ βασιλεία ὁ χορός ὁ ὕμνος ἡ βίβλος ὁ ἀνὴρ, ἀνδρὸς ὁ οὐρανός ἡ ᾠδή τὸ δῶρον τὸ εὐαγγέλιον ἡ ἑορτή ἡ χαρά τὸ μυστήριον τὸ μῖσος ἡ ἁμαρτία ἡ ἐντολή τὸ θεώρημα ὁ μιστός ἡ βασιλεία τὸ σάββατον ἡ θυσία ὁ αἰὼν ἡ διαθήκη ὁ λόγος ὁ οἶνος					

vītum, vītī, n. vaina, klūda, netikums
hīc šeit, šajā vietā
ībi tur, tajā vietā, tad

ή κακότης, ητος
ώδε
έκει

4.nodaļa.

1. Ubi sunt multī discipulī?
2. Mea ecclēsia est tua ecclēsia; mea ecclēsia tua ecclēsia; mea ecclēsia tua.
3. Beātī servī Dominī.
4. Dominus Deus Sabaōth est sacer.
5. Multum gaudium est sacrō populō Deī.
6. Modus mundi est et bonus et malus; modī munī sunt bonī et malī.
7. Magnus est numerus angelōrum.
8. Novum testāmentum est Deī verbum.
9. Chrīstus es Dominus et vīvōrum et mortuōrum.
10. Deī mystēria sunt aeterna.
11. Clārum in terrā et in caelō dominī verbum.
12. Deō est pius filius in aeternum.
13. Animus virī est beātus et bonus.
14. Chrīstus erat Petrī et apostolōrum magister.
15. In cēnāculō aurum erit puerō.
16. Gladius Petrī erat impius.
17. Hīc est nostrum sacrāmentum.
18. Nostra nātūra dōnum Deī.
19. Cēna Dominī est nostrō populō.
20. Multī in Jūdaea erant discipulī Chrīstī.
21. Dē novō testāmentō; in magnīs caelīs; sine multīs culpīs nostrīs; cōram Deō.
22. Aurum nōn est apostolō. Acts iii, 6, adapted.
23. Mea doctrīna nōn est mea. Jn, vii, 16.
24. Nōn est discipulus super magistrum nec ('nedz') servus super dominum. Mt. x, 24.

animus, animī, m. sirds, prāts, gars
gladius, gladiī, m. zobens

magister, magistrī, m. skolotājs, vadonis; macitājs, rabi
modus, modī, m. veids, paņēmiens
mundus, mundī, m. pasaule
numerus, numerī, m. skaits, daudzums
aurum, aurī, n. zelts
cēnāculum, cēnāculī, n. ēdamtelpa, augšistaba

sacrāmentum, sacrāmentī, n. sakraments, noslēpums
aeternus, -a, -um mūžīgs in aeternum uz mūžu, vienmēr
antīquus, -a, -um vecs, sens; subst., pl. senči, sentēvi
beātus, -a, -um svētīgs, svētlaimīgs, laimīgs
bonus, -a, -um labs; krietns
clārus, -a, -um skaidrs, spožs, slavens, izeils
magnus, -a, -um liels, milzīgs
malus, -a, -um slikts, ļauns, nelietīgs
meus, -a, -um mans, manējs
mortuus, -a, -um miris
multus, -a, -um daudz, daudzskaitlīgs

noster, nostra, nostrum mūsu, mūsejs
novus, -a, -um jauns, nesens
pius, -a, -um svēts; mīļš, godbijīgs

ὁ θυμός
ἢ μάχαιρα
ὁ διδάσκαλος
ὁ τρόπος
ὁ κόσμος
ὁ ἀριθμός
ὁ χρυσός
τὸ ἀνάγαλον

τὸ ἀπόρητον, μυστήριον
αἰώμιος
παλαιός
μακάριος
ἀγαθός
λαμπρός
μέγας
πονηρός
ἐμός
θητός
πολύς
ἡμέτερος
καινός
ευσεβής

5. nodaļa

1. Sānctus, Sānctus, Sānctus dominus Deus Sabaōth.
2. Apostolōs Chrīstus vocat.
3. In Missā populus Deī Dominum laudat.
4. Malīs virīs dōna nōn darnus.
5. In viā Dominī ambulāmus.
6. Meritō Dominum collaudāmus, sāctus enim et bonus est.
7. Episcopus quoque prō ecclēsīā Deum invocat.
8. Dominus populum ā malō semper līverat. In nostrīs animīs Chrīstus semper rēgnat.
9. In nostrīs animīs Chrīstus semper rēgnat.
10. Discipulī cum apostolīs operant.
11. Psalmum cōrām Dominō cantāmus.
12. Ūrāmus prō mundī vītā.
13. Minister ad cēnam Dominī populum vocat.
14. Stēllam in caelō famulus laudat.
15. Verba impiōrum numquam jūstī observmus.
16. Meritō enim Chrīstum, filium Deī, collaudās.
17. Clārum Mariae documentum est populō.
18. Nunc benedictīs sabbatum consecrant.
19. Ex agrīs Petrus puerōs ēvocat.
20. Ecclēsīae dōnāmus et prō poulō operāmus.
21. Tū es Chrīstus filius Benedictī? Mk. xiv, 61.

ambulō, ambulāre, ambulāvī, ambulātus pastaigājos, dodos, 'dzīvoju'

cantō, cantāre, cantāvī, cantātus dziedu, kantilēju

dō, dare, dedī, datus dodu

dōnō, dōnāre, dōnāvī, dōnātus dodu, piešķiru, dāvinu, piedodu

laudō, laudāre, laudāvī, laudātus slavēju
collaudō ļoti slavēju; slavēju kopā ar citiem

liberō, liberāre, liberāvī, liberātus atbrīvoju, daru brīvu

operō, operāre, operāvī, operātus darbinu, lieku strādāt

ōrō, ōrāre, ōrāvī, ōrātus lūdzu

adōrō pielūdzu, dievinu, pielūdzu kā ko dievišķu
exōrō izlūdzos

rēgnō, rēgnāre, rēgnāvī, rēgnātus valdu, vadu, valdu kā ķēniņš

sacrō, sacrāre, sacrāvī, sacrātus daru svētu, konsekrēju, turu svētu

cōnsecrō daru svētu, konsekrēju

servō, servāre, servāvī, servātus glabāju, uzturu, saglabāju

cōnservō saglabāju

vocō, vocāre, vocāvī, vocātus aicinu, ielūdzu, saucu

ēvocō, ēvocāre, ēvocāvī, ēvocātus izsaucu priekšā, ārā, atsaucu

invocō piesaucu, lūdzu

stēlla, stēllae, f. zvaigzne

via, viae, f. ceļš, iela

famulus, famulī, m. kalps, kalpotājs

documentum, documentī, n. piemērs, paraugs, paraugpiemērs

prīncipiū, prīncipiī, n. iesākums

benedictus, a, um svētīts, svētļaimīgs

περιπατέω

ἄδω

δίδωμι

δωρέω

ἐπαινέω

ἐλευθερώω

ἐργάζομαι

εὐχομαι

προσεύχομαι

ἐξαιτέω,

παραιτέομαι

βασιλεύω

ἀγιάζω

τηρέω

συντηρέω

φωνέω

ἀνακαλέω

ὁ ἀστήρ

ἡ ὁδός

ὁ ὁπάων, οἶνος

τὸ δείγμα

ἡ ἀρχή

εὐλογητός

dīvīnus, a, um dievišķs
jūstus, a, um taisns, taisnīgs
enim jo, patiesi

meritō pelnīti, patiesi
numquam nekad

nunc tagad
quoque arī, tāpat
semper vienmēr

θείος
δίκαιος
γάρ
ὀρθῶς
οὔποτε,
μήποτε
νῦν
καί
ἀεί

6. nodaļa.

1. Prō Hebraeīs Dominus Aegyptiōs fugat.
2. Deō grātiās semper agimus.
3. Aeternīs praeceptīs Dominus populum monet.
4. Mariā nātum in templō invenit.
5. Episcopus populum in ecclēsiā indūcit.
6. Petrus cum discipulīs ad domum advenit.
7. Cum gaudiō vīnum bibimus vītae?
8. Quārē apostolus Chrīstum malīs trādit?
9. Famulus malus puerum aurō sēdūcit.
10. In glōriā Chrīstum populum conjungit.
11. Praeceptīs pāpa ecclēsiā dūcit.
12. Nunc minister cum aquā vīnum miscet.
13. Populus Deī in ecclēsiā convenit et Missamagir noster episcopus.
14. Aut psalmō aut sacrificiō glōriam collaudāmus Dominī.
15. Semper crēdunt ēlēctī in Deum?
16. Magnō gaudiō Chrīstiānī doctrīnās Chrīstī audīmus.
17. Sacrificiō Filii Deus peccāta dēlet populī.
18. Sine Chrīstō dēficimus; populum enim servat.
19. Adhūc aurum ab impiīs capiunt? Impiī piōs exemplō bonō nōn afficiunt.
20. Beātī et audint et cōservant verba Dominī.
21. Dūcitne servus meus trāns agrum ad domum puerum?
22. In Chrīstō habēmus pium exemplum.
23. Cum Chrīstō mala numquamfacimus (agimus).
24. Deum habēmus bonum et sānctum.
25. Vīnum minister magistrō dat?
26. Chrīstus gaudiō populum afficit.
27. Prīncipiū Evangelīi puer capit?
28. In domum indūcit ancilla tuum nātum.
29. Vīnum nōn habent. Jn. ii, 3.
30. Venit hōra, e nunc est. Jn. v, 25.

dō:

reddō, reddere, reddidī, redditus dođu atpakaļ, atgriežu
trādō, trādere, trādidī, trāditus nododu, nododu tālāk; nododu

ἀποδίδωμι
(esmu) προδίδωμι

nodevējs)

fugō, fugāre, fugāvī, fugātus lieku bēgt, piespiežu bēgt, vajāju

φεύγω

	7. nodaļa						
	1. Plēnī sunt caelī et terra glōriā tuā.						
	2. Jēsūs Nazarēnus dīcitur Chrīstus.						
	3. Puerō praemium ā magistrō datur.						
	4. Jēsūs turbam sanat, multī enim male habent.						
	5. Hodiē Missa ā cārō episcopō celebrātur.						
	6. Dīgnī sumus misericordiā Deī?						
	7. Puer infirmus vōtīs Petrī sātatur.						
	8. Ūniversa Jūdaea ad domum advenit, et ā Jēsū peccāta dōnantur.						
	9. Mīnister bene ōrat, et prīmum respōnsum ā populō dīcitur.						
	10. In prīmīs infirmōs et maestōs sātāt Jēsūs.						
	11. Līturgīā Deus ā populō laudātur.						
	12. Propter Chrīstī victōriam apostolī erant plēnī laetitīā; et adhūc cum gaudiō populus dominō semper benedīcit.						
	13. Animābus jūstōrum semper benedīcimus?						
	14. Ūnā cum populō diāconus dīgnus ad Deum ōrat.						
	15. Cārus Jēsū apostolus Marīam in cēnāculum indūcit.						
	16. Et dīgnī et indīgnī ā Deō cōnservantur.						
	17. Ūna ancilla ad Jēsūm in domō venit et benedīcitur.						
	18. Magnā laetitīā psalmī ā discipulis cantantur.						
	19. Prpter Filium Deī nostra nātūra ā peccātō līberātur.						
	20. In nostrōs animīs dominus rēgnat; nam dēlet nostra vitia et culpās.						
	21. Ā faamīliā puer Jēsūs cum magistrīs in tempō invenitur.						
	22. Liber ā prīmō diāconō recipitur.						
	23. In prīmīs famulus in domum dīcitur; ibi dīcint famulō aquam capere.						
	24. Et tū ('tu') cum hōe ('šo') Nazarēnō, Jēsū, erās. Mk. xiv, 67.						
	25. Crēdō in ūnum Deum.						
	26. Līturgīa Verbī nunc agitur?						
	celebrō I svīnu, celebrēju concelebrō svīnu (kopā ar citiem) firmō I stiprinu, nostrīprinū affirmo pierādu, apstīprinū cōnfirmō nostīprinū, atbalstu sānō I dziedīnu					εορτάζω ρόννημι, δυναμόω, κρατύνω φάσκω υπέχω θεραπεύω, ιάομαι, εκτείνω	
	dīcō, dīcere, dīxī, dictus III šaku benedīcō runāju labu (par kaut ko); svētu maledīcō runāju ļaunu (par kaut ko); lādu anima, animae, f. (D., Abl. pl. animābus) dvēsele, dzīvība laetitīa, laetitīae, f. prieks, līksmība līturgīa, līturgīae, f. dievkalpošana, līturgīja misericordia, misericordiae, f. žēlsirdība, līdzjūtība turba, turbae, f. pūlis victōria, victōriae, f. uzvara diāconus, diāconī, m. kalpotājs; diakons respōnsum, respōnsī, n. atbilde; respoņss vōtum, vōti, n. solījums (Dievam); lūgšana, vēlēšanās cārus, a, um (+ D.) dārgs, mīļots dīgnus, a, um vērts					λέγω εὐλογέω καταθεματίζω ἡ ψυχὴ ἡ τέραψις ἡ λειτουργία ἡ ἐλεημοσύνη ὁ ὄχλος ἡ νικὴ ὁ διάκονος ἡ ἀντιφωνία ἡ εὐχή ἀγαπητός ἀξίος	

8. nodaļa

1. Potentiā Deī puer ērigēbātur (ērigitur).
2. Ā turbā angelivā caelōrum Deus laudābātur.
3. Per Christī potentiam populus ab apostolīs sānābantur.
4. Domus maestō silentiō implēbātur, quoniam puer erat mortuus.
5. Apostolī gaudiō replēbantur, quia verbum dominī adimplēbātur.
6. Quandō puer ā magistrō corrigēbātur? – Nōn hodiē.
7. Hebraei glōriōsum Dominum psalmīs et incēnsō laudābant, quod mīra etiam prō populō complēbantur.
8. Diāconus dicit quod Dominus vōta contrītōrum exaudit.
9. Contrītō animō Deō grātiās agēbāmus, sed malī nōn.
10. Cunctī discipulī post Jēsū in domum jam veniēbant.
11. Laetitia est et in supernīs et in terrēnīs, quia Dominus est bonus et magnus.
12. Puerī jam inveniēbant quod in librō mīrō sunt et hymnī et cantica.
13. Malus minister mundum sacrificium nōn faciēbat.
14. Mostrī ministrī dicunt quoniam Christī monēbāmur (monēmur).
15. Iterum salūti ferīs praeceptīs Crsistī monēbāmur (monēmur).
16. Apostolus audiēbat quod Jēsūs erat (est) vīvus, sed nōn crēdēbat.
17. Semper dīcēbātis quia multī in Jūdaea erant discipulī christī.
18. Tunc discipulī cum Jēsū per agrōs ambulābant.
19. Per merita Jēsū sānābāmur et efficiēbāmur firmī.
20. Beātī sumus, quia Deō est filius pius in aeternum.
21. Hodiē verba antiquōrum cīram Jūdaeis adimplentur.
22. Per sacrosānctum sacramentum efficiēbāmur Dominō grāti.
23. Magna turba ad domum conveniēbat, quod audiēbant quia ibi erat Jēsūs Nazarēnus.
24. Tunc Petrus turbae benedicēbat, et dīcēbat de misericordiā Dominī nostrī Jēsū Christī.
25. Sed venit hōra, et nunc est. Jn. iv, 23.

-pleō, -plere, -plēvi, -plētus piepildu, pabeidzu
adimpleō izpildu, īstenoju
compleō izpildu, paveicu, pabeidzu
impleō piepildu, paveicu
repleō piepildu, pabeidzu
regō, regere, rēxī, rēctus vadu, pārvaldu

corrīgō, corrigere izlaboju
dīrigō, dīrigere vadu, virzu
ērigō, ērigere iztaišnoju, pieceļu stāvus

incēnsū, incēnsī, n. kvēpināmais
meritum, meritī, n. nopelns
silentium, silentī, n. klusums
angelicus, a, um enģeļu-
contrītus, a, um satriekts, nozēlas pilns
cūnctus, a, um viss
glōriōsus, a, um slavens, godības pilns
grātus, a, um (c. D) patīkams, pieņemams

mīrus, a, um apbrīnojams
mundus, a, um tīrs, šķīsts
immundus, a, um nešķīsts, netīrs

πληροφορέω
κατεργάζομαι

ἀναπληρώω
βασιλεύω

μεθάρμοζώω
ἐξηγέομαι
κατορθόω
τὸ θύωμα

ἡ σιγή
ἀγγελικός

πᾶς
ἐπιφανής
ἀρεστός
θαυμαστός
καθαρός
ἀνάγνος

9. nodaļa.

1. Animō autem bonī ā malīs sēparābuntur (sēparābantur).
2. Mandāta Deī ā vestrō populī sciuntur (sciuntur).
3. Dominum nostrum semper laudābimus, quoniam ūniversum certē regit.
4. Puerī animō maestī in agrīs dīligerter operābunt?
5. Crēdimus in ūnam sāctam, catholicam et aspotolicam Ecclēsiam.
6. Jēsūs sub tēctum servī intrābat, et statim puer sānābātur.
7. Petus Mariām saepe vidēbat inter apostolī cārī sociōs.
8. Populī causā Petrus testimōnium dē Jēsū perhibēbit (perhibet, perhibēbat).
9. Vestrō sociī in mandātīs Dominī ā diāconō fōrmābuntur.
10. Petrus videt quod bonum est hīc esse.
11. Scimus quod ecclēsia dē Chrīstō Jēsū testimōnium semper dabit.
12. In viā vitāe vestīgīss Dominī semper perdūcēmur (perdūcimur, perdūcēbāmur).
13. Cērī populō ā diāconō dabuntur (dabantur, dantur).
14. Cēna Dominī populū satiābat (satiābir, satiat).
15. Apostolus dē agnō Deī testimōnium saepe perhibēbat.
16. Virōs in agrīs adjuvābunt puerī.
17. Gaudium discipulī plēnum, quia in potentiā Deī populū fōrmat.
18. Stēllam clāram vidēbant, et statim Altum Deum laudābant.
19. Petrus autemē domō veniet, et vidēbit vestōs sociōs.
20. Misericordia Deō est multae laetitiae causa.
21. Natus inter magistrōs inveniētur (inveniētur, inveniēbātur).
22. Vērē beatī sunt sociī, quoniam ab altō Deō et saniantur et adjuvantur.
23. Nātum vestrum in templō vidēbāmus; ibī autemmīra dīcēbat.
24. Quandō Dominus cum glōriā iteru veniet?
25. Scītis enim grātiām Dominī nostrī Jēsū Chrīstī. II Cor, vii, 9.

adjuvō 1 palīdzu
fōrmō 1 veidoju, radu; izglītoju, audzinu

ἀντιλαμβάνω
μορφάω

intrō 1 ieeju
satiō 1 pabaroju, apmierinu, remdinu
sēparō 1 ardalū
habeō:

είσοιμι
ἐκτρέφω, σιτίζω
ἀφαιρέω

perhibeō pasniedzu, dodu; sagādāju, piedāvāju
videō, vidēre, vīdī, vīsus redzu; aptveru

παρέχω
ὀράω

sciō, scīre, scīvī, scītus zinu
causa, causae f. cēlonis, iemesls, iegansts
causā (c. G.) kā labad

γινώσκω
ἡ αἰτία
χάριν
ὁ λύχνος
ἐταῖρος

cēreus, cēreī, m. svece
socius, sociī m. biedrs, sabiedrotais
mandātum, mandātī n. pavēle, baustlis
testimōnium, testimōnī n. liecība, liecinājums
vestīgīum, vestīgīī n. pēdas nospiedums, pēdas
tēctum, tēctī n. jumts, māja (kā pajumte)
apostolicus, a, um apustuļu-
altus, a, um augsts, dziļš

ἐνταλμα, ἐντολή, δικαίωμα
ἡ μαρτυρία
τὸ ἵχνος, εὖς τὸ ἵχνιον ὁ στίβος
ἡ στέγη τὸ τέγος εὖς

catholicus, a, um visaptverošs
vester, vestra, vestrum jūsu, jūsējs
autem bet

ἀποστολικός
ὕψιλος βατύς
καθολικός
ὕμέτερος
δέ

ecce lūk!
eleīson apžēlojies!
hōsānā Ozianna!

ώσαννά

ἴδε ἰδοῦ
ἐλέησον
ⲛⲓ ⲡⲱⲓⲡ

Kyrie Kungs!
perenniter nemainīgi, ikgadēji
postēā pēc tam, vēlāk
quī, quae, quod rel. pron. kas, kuŗš
secundum (c. A.) saskaņā ar, pēc
subitō pēkšņi

κύριε
αἰώνιος
μετά
ὅς ἢ ὄ
κατά
ἀφνω ἐξαίφνης

11. nodaļa

1. Quoniam Hebraei columnam flammae viderunt, etiam hodie Pascham observant.
2. Tunc caeli ante Jesum aperiebantur.
3. Merito universa creatura innocentiam Agni laudaverit (laudabit).
4. Aula laetitiā populi resultaverat.
5. Jam Jesus populo intrare in templum dixerat.
6. Cuncti apostoli in cenaculo congragaverant, et ibi Deum perenniter conglorificabant.
7. In principio erat Verbum, et verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, Jn. i, 1.
8. Ob Adae culpam primam habemus Christum Dominum.
9. Nam Christus mortuos a vivis separaverit.
10. Paschā dolorosi efficiuntur laeti.
11. In Judeaea apostolus viam Domini praeparaverat.
12. Qui semper et diligenter operaverint pro Domino, aeternum praemium habebunt in regno caelorum.

13. Parvuli, qui ad Jesum in Petri domo venerunt, benedicebantur.

14. Sed ante annum Paulus Petrum in Galilaeā viderat.

15. Parvus servus, qui cigum paraverat, scivit cunctos qui vocabantur.

16. Paulus, magister in Judaeā clarus, scripturas bene sciverat.

17. Populus, qui in aulā congragaverit, victoriā Christi exsultabit.

18. Discipuli congregaverunt in cenaculo, et Petrus dixit, Quia hodie est magnum festum Domini.

19. Paulus autem ad populum dixit, Indignus sum esse etiam servus Domini nostri Jesu Christi.

20. Minister enim et servi se (refl.) inclinaverint et ad Deum Dominum creaturae oraverint.

21. Qui propheta sanctis scripturis populum monuerat?

22. Hinc minister hostiam consecravit (consecrabit).

23. Dixerat diaconus, Quoniam Paulus, cui erat potentia Dei, non fuerat unus primorum apostolorum.

24. Secundum Scripturas beati erunt in aeternum, qui mandata Domini observaverint.

25. Hostia sanctificabitur et efficietur cibus aeternae vitae, quod nostro ministro Deus potentiam dedit.

26. Erat autem hora tertia. Mk, xv, 25.

27. Dicit ei (viñai) Jesus: "Bene dixisti: 'Non habeo virum'; quique (piecus) enim viros habuisti, et nunc, quem habes, non est tuus vir. Hoc ('šo') vere dixisti." Jn. iv, 17-18.

-clīnō, 1. liecu

inclīnō liecu, atlienu, virzu, vadu

reclīnō liecu atpakaļ, atlienu

exsultō 1. priedājos, līksmojos

glōrificō 1. slavīnu, godīnu

conglōrificō ļoti godīnu

gregō 1. pulcinu

aggregō pievienoju, pievienojos

congregō sapulcinu

sēgregō atšķirīnu nost

parō 1. gatavoju, sagādāju

praeparō sagatavoju

resultō 1. atskanu, atbalsojos; atlēcu atpakaļ

sanctificō 1. daru svētu, svētu

aperiō, aperiē, aperuī, apertus atveru; izskaidroju

Adam, Adae, Adae, Adam m. Ādams

καμπτω

κλίνω

ἀγαλλιάω

δοξάζω

μεγαλύω

ἀθροίζω

κοινωνέω

συνάγω

ἀφορίζω

παρασκευάζω

ἐτοιμάζω, κατασκευάζω

καταυλέω, ἀναθρήσκω

ἀγιάζω

ἀνοίγω

ὁ Ἄδამ

12. nodaļa

1. Per Jēsū potentiam Petrus valēbat populō dēbita dimittere.
2. Nunc dīmittis servum tuum. Lk. ii, 29.
3. Certē Deum laudāre nōn dēsīnēmus. Nam Dominus est in aeternum. Āmēn.
4. Postquam Paulus aulam relīquit, sub tēctum discipulī vēnit.
5. Ēva Adāe ā Deō data.
6. Postquam Chrīstus Jēsūs ā mortuīs resurrēxit, vīvus in Galilaeā ā quibusdam discipulis vīsus est.
7. Petrus puerō permīsīt cibum et vīnum mittere ad familiam.
8. Antequam minister collēctam ōrāvit, in silentiō sē (refl.) inclināvit.
9. Dīmīssus ā Petrō, vir tamen ad Jēsūm accelāmābat.
10. Atequam apostolī ā Jēsū relictī sunt, accēpērunt potentiam peccātī.
11. Quoniam Jēsūs discipulis verba salutīfera dedit, ad Deum ōrāre cum gaudiō dēbēmus.
12. Dē populī vītā scīre poterunt, sed sciētis dē Deī glōriā.
13. Quīdam discipulī, nōn nimis exceptī, Galilaeam reliugērunt.
14. Populus contrītus, ā Paulō bene monitus, incēpit secundum Jēsū praecepta vīvere.
15. In lītūrgiā misericordia Dominī ā populō saepe est laudāta.
16. Dē Jēsū vītā cārus apostolus scīvit mīra scrībere.
17. Jam Ēva prīmum filium concēperat.
18. Hodiē ante mēnsam Dominī convēnimus Chrīstiānī.
19. Optimum magister vīnum adhūc servāvit.
20. Ūniversum salutīferā Deī potentiā semper rēctum fuit.
21. Discipulī igitur vīsī sunt certum capere praemium.
22. Malus servus, ā bonō monitus, nimis maledīcere dominō dēsīit.
23. Tunc optimus et maximus vir Jūdaeam gubernābat?
24. Puer aurum, quod Petrō dederat, subitō recēpit atque familiae dedit.
25. In Jēsū adimplēta sunt verba antīquōrum propētārum.
26. Beātī sunt quī parvulōs ante domum congregātōs adjuvāre possunt.
27. Et ūniversōrum vincula solūta sunt. Acts xvi, 26.
28. Ipsī (‘vīnam’) glōria et imperium in saecula saeculōrum. Āmēn. Rev. i, 6.
29. Āmēn, amēn dico vōbīs (‘jums’): Venit hōra, et nunc est. Jn. v, 25.
30. Vōbīs (‘jums’) datum est mystērium rēgnī Deī. Mk. iv, 11.
31. Ecce videō caelōs apertōs. Acts vii, 56.

clāmō 1 izkļiedzu, saucu

acclāmō izkļiedzu, izsaucos

exclāmō skaļi izsaucos, izsaucu

gubernō 1 vadu, pārvaldu

dēbeō, dēbere, dēbuī, dēbitus esmu parādā, man vajag + inf.

valeō, valēre, valuī, -- esmu vesels, esmu stiprs, spēju + inf.

videor, vidēti, -- vīsus sum mani redz; šķietu, izskatos + inf.

mittō, mittere, mīsī, missus sūtu; metu; lieku

dīmīttō sūtu prom, atlaižu; piedodu; atļauju

permittō pieļauju, atļauju

submittō nolaižu (lejā), pazeminu, pakļauju, piekukuloju; musinu

relinquō, relinquere, reliquī, relictus atstāju (aiz sevis), pametu

regō:

surgō, surgere, surrexi, surrectus pieceļos, saceļos

īnsurgō pieceļos; saceļos

resurgō pieceļos no jauna

κλαίω

ανακράζω, αναφωνέω

ἀναύω

πολιτεύω, κυβερνάω

ὀφείλω

ὑγιαίνω, ῥώνυμι, δύναμαι

δοκέω, ἔοικα

πέμπω

ἀφήμι

ἔαω, ἐπιτρέπω

δεκάω

καταλείπω

ἀνίστημι

ἀνίστημι, ἐπεγείρω

ἀνίστημι

13. nodaļa

1. Hymnō dictō, apostolī domum reliquērunt.
2. Antequam puer ad cēnam missus est, p̄imum in dominī agrō cunctīs cum servīs operāvit.
3. Tunc Galilaeī ā Rōmānīs saepe dēspectī sunt, quoniam deōs Rōmānōrum nōn adōrābant.
4. Cum verba Jēsū audīta erunt, quī vir nōn crēdet?
5. Dum operat, ōrābat.
6. Sī mandāta mea ā populō observāta fuerint, habēbunt vītā aeternā.
7. Petrus populō mīra Dominī dicet, dōnec Paulus advēnerit.
8. Stēllā in caelō vīsā, virī ex agrīs vēnērunt atque adōrāvērunt nātum Jēsūm.
9. Ut Jēsūs circumspexit, virī erant maestī et nōn ūnum verbum dīxērunt, Scīvērunt enim quod Jēsūs vēra dīxerat.
10. Cum vīderint oculī meī Dominum, meam vītā finīre poterō.
11. Ubi angelus Dominī vīsus erit, tuba victōriae super ūniversam terram audīētur.
12. Etiam in dēsertō Jūdaeae baptista Jēsūm scīvit. Jēsū enim p̄imum respectō, dīxit: Ecce agnus Deī.
13. Etsī est parvulus, puer in domō restat.
14. Baptistā autem trāditō, vēnit Jēsūs in Galilaeam, ubi populō Evangelium dīcere incēpit.
15. Marīa p̄imum nātum peperit, et vocātus est Jēsūs.
16. Sanctus vir dexterā puerum cēpit et dūxit in domum.
17. Ubi Jūdaei digitum Deī in caelīs spexērunt, laetī potentiam misericordiamque laudāvērunt.
18. In p̄ncipiō Deus mundum creāvit ac vītāe praestitit dōnum.
19. Nātūra immūtata est nostra, ut Filus incarnātus est?
20. Nātus in brachiīs Marīae habitus fuerat.
21. Postquam vir malus aurum condidit, ad dexteram Petrī in silentiō astitit.
22. Vir, uī vītā perdidit, ā Jūdaeis laudātus fuerat.
23. Rōmānī quī circumsteterant puerō instābant.
24. Nisi mea verba effecta fuerint, beātī nōn eritis.
25. Chrīstiānīs ubīque inventīs, Paulus, bene satiātus, in domō Petrī cum gaudiō restābat.
26. Meā culpā, meā culpā, meā maximā culpā.
27. Et trāditus est Jēsū liber prophētae.
28. Nōn est hic, sed surrexit. Lk, xxiv, 6.

cēnō 1 ēdu mielastu, pusdienoju, vakariņoju
creō 1 radu
dō:

δειπνέω
κτίζω
ποιέω

addō, addere, addidī, additus pievienoju, pieskaitu
perdō zaudēju; iznīcinu

προστίθημι
ἀπόλλυμι

incarnō 1 iemiesoju
mūtō 1 mainu, izmaiņu
immūtō pārveidoju

σωματίζω
ἀλλάσσω
μεταμορφόω, μετασχηματίζω

stō, stāre, stetī, status stāvu
astō, astāre, astitī, -- stāvu klāt, esmu līdzās
circumstō, circumstāre, circumstetī, -- stāvu apkārt, ietveru lokā
īnstō, īnstāre, īnstītī, -- stāvu uz, nāku virsū; draudu; dedzīgi
nododos; uzsāku

ἔστηκα
παρέστηκα
ἐγκυκλώω
ἐφίστημι

praestō, praestitī, (praestāvī), praestātus (praestitus) stāvu priekšā, esmu
pāraks; galvoju, uzņemos atbildību; izpildu, uzturu, parādu, dodu
praestat *bezpers.* ir labāk

ἀποδείκνυμι

restō, restāre, restitī, -- palieku iepakaļ

ἐπιμέω

	14. nodaļa							
	1. Quamquam princeps sacerdotum verba Jesu audivit, inhaesit tamen antiquis modis, et non credidit.							
	2. In templo Jesus a libro prophetae orationem legit.							
	3. Ergo apostoli cibum collegērunt et dederunt populō.							
	4. Scripto libro, apostolus iterum venit ad terram ubi a Jesu ante multos annos electus erat.							
	5. Seis quia Joannes dicebatur dilectus discipulus?							
	6. Si nostra deprecatio a Patre suscepta erit, laeti erimus.							
	7. Mater dolorosa corpus Jesu in brachiis suscepit; postea corpus in terra conditum est.							
	8. Sanctus Petrus, homo pater et bonae voluntatis, electus est princeps cunctorum apostolorum.							
	9. Nostra peccata a Redemptore, Jesu Christo, detersa sunt.							
	10. Novus discipulus, quamquam unus apostolorum non erat, hominibus cunctis Evangelium scripsit.							
	11. Discipuli Evangelium Jesu Christi per universas terras semper lectum est. Nam in libro vitam Jesu descripsit.							
	12. Tunc familia Jesu ad Bethlehem venit et descripta est.							
	13. Postquam Joannes traditus est, Jesus ministerium incepit.							
	14. Propter regem, hominem malo animo, familia terram patrum reliquit.							
	15. Postquam sacerdos noster orationem legit, subdidimus: Amen.							
	16. Maria, et virgo et mater, ab hominibus cunctis laudata.							
	17. Sancta familia per multos annos vixit in terra Aegyptia, dum rex impius in Galilaea regnat.							
	18. Namine Jesu a sacerdote dicto, populus se inclinavit.							
	19. Ubi lumen est, vita est.							
	20. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero ...							
	21. Ideo Patrem invocavimus et magnas Filio egimus gratias.							
	22. Bapismate Joannis Judaei peccatis liberati sunt.							
	23. Primo Dei Testamento genus Judaeum effectum est universo lumine mundo.							
	24. Hebraei a Domino per aquam sicco vestigio recti sunt.							
	25. Aurum glafique, munera populi, regi jam data erant.							
	26. Postquam Paulus Romanis scripsit, discipulus Paulo cenam parare poterat.							
	27. Hic ('sis') est Jesus Rex Judaeorum. Mt. xxvii, 37.							
	28. Et ecce apertum est Jesus caeli. Mt iii, 16, <i>adopcija</i> .							
	detergeō, dētergēre, dētersī, dētersus noslauku nost, pārtraucu						ἐξαλείφω	
	inhaereō, inhaerēre, inhaesī, inhaesus pieķeros, pielīpu +D.						προσκολλάω	
	legō, legere, lēgī, lēctus izvēlos, atlasu; lasu (grāmatu)						ἀναγινώσκω	
	colligō, colligere, collēgī, collēctus savācu, sapulcinu						συλλέγω	
	diligō mīlu						φιλέω	
	ēligō izraugos, atlasu						ἐκλέγω	
	scribō, scribere, scripsī rakstu						γράφω	
	dēscribō aprakstu; iegrāmatoju (ievedu sarakstā)						ἀναγράφω	
	capīō:						λαμβάνω	
	suscipiō, suscipere, suscēpī, susceptus uzņemu, paceļu; pieņemu						ἀναιρέω, ἐνδέχομαι, ἐπαναιρέομαι	
	homō, hominis m. cilvēks						ὁ ἄνθρωπος	
	Jōannēs, is m. Jānis						ὁ Ἰωάννης	
	pater, patris, m. tēvs						ὁ πατήρ	
	prīnceps, ipis m. galvenais (cilvēks), vadonis						ὁ ἀρχιεπίσκοπος, οἶκος, ἀρχηγός	

15. nodaļa

1. Multī hominēs ā Jēsū sānātōrum grātiās Deō nōn ēgērunt.
2. Jōannēs viam Dominī parāvit, multī Jūdāeōrum, corde contrītī, ā Jōanne baptisma aquae accōpērunt; Jēsūs quoque ad Jōannem vēnit in baptisma; secundum Jōannem dēbēmus Jēsūm vocāre Agnum Deī.
3. Ad seculī finem tuba jūstitiae īnsonuerit.
4. In p̄mīs ad ambōnem lēctor p̄mam lēctiōnem leget; hinc cantor canticum cantābit.
5. Sanguis agnī in postibus fēcit antiquōs Hebraeōs salvōs.
6. Ad Pascham laetī sumus, quoniam per resurrēctiōnem Redēptōris effectī sumum novae vītāe participēs.
7. Hebraeī, quōrum corda erant apta ad Dominī ministerium, per Mare Rubrum ducīi sunt.
8. Fugātur cāligō īnīquitātis; lūmen Chrīstī ā cūctīs hominibus vidētur. Allēlujā.
9. Praeter cūctōs hominēs Mariām, Stēllam Maris, laudāmus, quia Māter Deī est.
10. Nisi meum corpus manducāveritis et biberitis meum sanguinem, in rēgnim caelōrum nōn intrābitis.
11. Sanguine agnī in postibus Hebraeōrum vīsō, sub tēcta angelus Deī nōn intrāvit.
12. Propter Chrīstī victōriam mortis aula laetīs hymnīs personuit.
13. Turba satis pānis haguērunt? Nisi satis maducāverint, pars populī in viā dēficiet.
14. Petrus p̄mus Jēsūm vocāvit Chrīstum? Quamquam Petrus multa nōn scīvit, vīdit quod Jēsūs erat Dominus.
15. Viī, ā diāconō fōrmātī, nunc sut baptismatī aptī?
16. Jōannēs, Jēsū cordī proximus, ad dexteram Mariāe astitit.
17. Morte Jēsū apostolī, quoniam eratn hūmānī, effectī sunt maestī; sed resurrēctiōne, laetī.
18. Jēsūs, redēptor hūmānī generis, prae cūctīs ubīque laudātur.
19. Etsī mentem Deī scīre nōn semper possumus, bonī Dominō crēdunt.
20. Per bonī Dominī largitātem plēna est mēnsa nostra cibō.
21. Etiām pars hominū otimōrum ā malō sēductī sunt.
22. Audīvistī quia cūctāe creatūrae ā marī p̄mum vēnērunt?
23. Post Evangelī lēctiōnem populus respōsum acclāvāvit.
24. Hūmānī, quī in mundō vīvimus, laudāmus Patrem, quī mundum condidit.
25. Episcopus Romānus, etsī homō bonus et justus, satis beatam vitam nōn vixit.
26. Mariām Rōgīnam Caelī vocāmus, quoniam est Māter Deī.
27. Semper et ubique misericordiam dominī in mente habēbimus.
28. Aeternō cibō manducātō, ōrātiōnem subdimus ante Missae finem.
29. relicta Galilaeā, iterum Jēsūs cum apstolīs ad finēs Jūdāeae vēnit.
30. Dominus mentēs nostrās ad superna dēsīderia ērigit.
31. Beātī mundō corde, quoniam ipsī ('viī') Deum vidēbunt. Mt. v, 8.
32. Adōrāmus quod scīmus, quia salūs ex Jūdāeīs est. Jn. iv, 22.

mandūcō l ēdu

sonō, sonāre, sonūī, sonitus skanu, lieku skanēt, radu skanu
īnsonō, īnsonūī, -- atskanu

personō, personāre, personūī, personitus pasludinu; atskanu, visu
pieskandinu

ambō, ambonis, m. lekcijas pults
cantor, cantōris, m. dziedātājs; kantilētājs
cruor, cruōris, m. asinis [kas līst no brūces]

ἐσθίω

ἤχέω

ἐξηχέω

προσηχέω, ἐπηχέω

ὁ ὑμνητής

τὸ αἶμα

16. nodaļa

1. In nōmine Patris et Filii et Spiritūs Sancti. Āmēn.
2. Et sanguis meus vērus est pōtus. Jn. v, 55.
3. apostolō dedērunt pānēs mirōs hominibus interrā reclinātis.
4. Corpus vestrum templum est Spiritūs sancti, quī in vōbīs (‘jūsos’) est, quem habētis ā Deō, et nōn estis vestri. I Cor. vi, 19.
5. Tunc Jēsūs et apostolī intrā domum erant, mandūcantēs Pascha. Ūnus autem Dominum jam tradiderat.
6. Parvula ancilla, adveniēns ad Jēsū, cum innocentia dīxit: Sciō quia sārāre potes mmale habentēs. Nōn sārābis mātrem meam? Et Jēsū domum intrāvit et mātrem ancille sārāvit
7. a. Dum Jēsūs autem ambulat ad mare, vīdit Petrum.
b. Dōnec Jēsūs autem ambulābat ad mare, vīdit Petrum.
c. Jēsūs autem, ambulāns ad mare, vīdit Petrum monentem fēlicem populū.
8. Et vīdit omnis populū eum (‘viņu’) ambulāntem et laudāntem Deum. Acts iii, 9.
9. Discipulī autem collēgērunt cōnfractōs pānēs ā populō relictōs.
10. Glōria Patri et Filio et Spiritui Sancto.
11. Accēpit pānem et grātias agēns frēgit et dīxit: “Hoc (‘šī’) est corpus meum.” I Cor. xi, 23-24.
12. “Hic (‘šis’) calix novum testāmentum est in meō sanguine.” I cor. xi, 25.
13. Chrīstus Jēsūs enim effūdīt sanguinem prō mundī vītā.
14. Nōs (‘mēs’) autem nōn spīritum mundī accēpimus, sed Spīritum, quī ex Deō est. I Cor. ii, 12.
15. In ōrātiōne genūflectentēs, semper laudābimus dominum, quī passiōne et morte incruce et resurrectiōne mundum salvum fecit.
16. Vīnō autem in calicem fūsō, Jēsūs benedixit et dedit apostolīs, dicens: Hīc est meus sanguis. Sī biberitis, vivētis in aeternum.
17. Quis (‘kurš’) nōs (‘mūs’) sēparābit ā cāritāte Chrīsti? Rom. viii, 35.
18. Jēsūs memor autem Patris omnipotentis ascendit in templum atque aspexit vultūs orantium. Et intrā templum invēnit multōs, et fēlicēs et ācrēs.
19. Paschālīs rītus memorēs vidēmūs suāvitātem et misericordiam et cāritātem Deō Patris.
20. Et Petrus invēnit Jēsūmin cornū ōrantem prō omnibus hominibus.
21. Vēnit Filius hominis mandūcāns et bibēns. Mt. xi, 19.
22. Jūstōrum autem animae in manū Deī sunt. Wisdom. iii, 1.
23. Quāpropter salūtāre praecceptum Dominī fēlicēs audīvimus, et dīligimus omnēs, et nōbīs (‘mums’) simīlēs et dissimīlēs.
24. Jēsūs, reclinātus in cēnāculō, cum apostolīs pānem frangēbat.
25. Per omnia saecula saeculōrum.

figō, figere, fixī, fixus caurduru, piestīprinu
crudifigō piesītu krustā, krucificēju
flectō, flectere, flexī, flexus liecu; loku
genūflectō liecu ceļus, krītu ceļos

frangō, frangere, frēgī, fractus laužu
cōnfringō, cōnfringere, cōnfrēgī, cōnfractus pārlaužu uz pusēm,
salaužu gabalos

fundō, fundere, fūdī, fūsus leju
cōnfundō radu apjukumu; samulsiņu; kauninu, lieku kaunā
effundō izleju, laistu, smidzīnu

īfundō ieleju; iedvešu
refundō atleju atpakaļ, atjaunoju; atmaksāju

προσηλώ
ἀνασταυρώ
κάμπω, ἀγκυλώ
κύπτω

κλάω
κατάγγυμι, θραύω,
διαθρύπτω
χέω
συγχέω
ἐκχέω
ἐνίημι

17. nodaļa

1. Postquam turbae satis manducaverunt, apostoli ierunt et omnes panes relictos collegerunt.
2. Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet eam, qui autem perdiderit animam suam propter me et evangelium, salvam faciet eam.
3. Vere dignum et justum est, invisibilem Deum Patrem omnipotentem, Filiumque unigenitum, Dominum nostrum Jesum Christum, personare.
4. a. Jesus in mundum inivit in remissionem peccatorum nostrorum, et pro omnibus crucifixus est.
b. Jesus, qui in mundum inivit in remissionem peccatorum nostrorum, pro omnibus hominibus crucifixus est.
c. Jesus Salvator, iniens in mundum in remissionem peccatorum, voluntatem Patris clementis fecit.
5. O, dilectio caritatis! Pater noster enim Filium unigenitum misit.
6. Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem caeli et terrae, visibilium omnium et invisibilium.
7. Supplices igitur volumus ad Dominum pietatis acceptabile sacrificium facere.
8. Angelus Domini ad Mariam annuntiavit: Quod mater Dei eris.
9. Paulo autem volente intrare in populum, non permiserunt discipuli.
10. Libri veteris testamenti ac novi, in numero multi, prosunt omnibus credentibus in Deum.
11. Jesus circuibat Galilaeam, e populum monebat. Postea rediit Hierololymam, ubi dixit apostolis de morte et resurrectione.
12. Sciebat autemet Judas, qui tradebat eum, locum.
13. Scriptum est in libro veteris testamenti primo quoniam Deus spiritum emisit et vivificavit Adam.
14. diaconus, deprecationes pro populo effundens, laudem cerei diligenter implevit.
15. Paulus, adventum gloriosum Filii nuntians, confundebat Judaeos qui in templo aderant.
16. Sanctus Petrus, servus et apostolus Jesu Christi, Romae primus episcopalem potentiam habebat.
17. Volo ergo viros orare n omni loco.
18. Noster panis, fructus telluris, a sacerdote benedictus, erit omnibus panis vitae aeternae.
19. Deo volente, omnis natura purgabitur [purgata erit].
20. Ob felicem culpam Adae, Jesus venit in mundum atque Patri omnes filios Adae placavit.
21. Apostoli, a Jesu amissi, male habentes sanare et peccata remittere valebant.
22. Petrus autem et Joannes ascende bnt in templum ad horam orationis nonam.

nuntiō l paziņoju, pasludinu
annuntiō paziņoju, pasludinu
plācō l nomierinu, samierinu
pūrgō šķīstu, tīru
vīvificē l atdzīvinu
mittō:

admittō, admittere, admīsi, admissus pievienoju, pieļauju; atļauju
āmittō sūtu prom; pazaudēju
remittō sūtu atpakaļ; piedodu
eō, īre, īvī (ī), itus eju

abeō eju prom, atstaju, pametu
adeō eju uz, eju klāt
circumeō eju apkārt, eju riņķī, apstaigāju

exeō izeju, eju prom, aizeju
 ineō ieeju, ienāku
 intereō eju bojā, mirstu
 introeō ieeju iekšā, ienāku
 obeō eju pretī, eju (lai satiktu); mirstu
 pereō eju pazušanā, mirstu, esmu pagalam
 pertiāseō apstaigāju visapkārt; aizdodos; caurduru
 praeō eju pa priekšu
 prōdeō eju uz priekšu
 redeō eju atpakaļ, atgriežos
 subeō paeju apakšā, ieeju, uzņemos, paciešu, palīdzu, man iešaujas priātā;
 kāpjju no apakšas uz augšu
 trāseō eju pāri, šķērsoju, paeju garām, izeju cauri
 sum:

adsum (assum) , adesse, affuī, -- klātesmu, esmu ieradies
 prōsum, prōdesse, prōfuī, -- dodu labumu, esmu izdevīgs kam (+D.)
 volō, velle, voluī, -- gribu. vēlos
 Rōma, Rōmae, f. Roma
 salvātor, ōris, m. glābējs
 dīlēctiō, ōnis, f. mīlestība

θέλω

laus, laudis, f. uzslava, slavinājums
 pietās, pietātis, f. pienākuma apziņa, godbijība, dziļa cieņa; dievbijība
 remissiō, ōnis, f. piedošana, atlaišana
 tellūs, tellūris, f. zeme
 adventus, ūs, m. atnākšana, advents
 fructus, ūs, m. auglis, augļi
 clēmēns, clēmētis laipns, lēnprātīgs, mierīgs, žēlsirdīgs
 supplex, supplicis lūdzošs
 vetus, veteris vecs, sens; senlaiku-
 acceptābilis, e pieņemams, pieļaujams
 episcopālis, e bīskapa-, episkopāls

ἡ ἀφεσις, εως

invisibilis, e neredzams, garīgs
 vīsibilis, e redzams, taustāms
 Jerūsalem (indecl.), Hierosolyma, ae f, Hierosolyma, ōrum, n. Jeruzaleme
 usque līdz pat; visa ceļa garumā, bez mitas
 ūsque ad (+A.) līdz pat

18. nodaļa

1. Quicumque facit legem secundum Patris voluntatem ad aeternam gloriam perventurus est in regno caelorum.
2. Ritu incepto, devoti conveniunt circum festum altare Domini, arte humanitatis factum.
3. Non veni solvere Legem aut Prophetas; non veni solvere, sed adimplere.
4. Pater benignus humanitati panem cotidianum semper dat.

5. Post Jesu ascensionem apostoli Galilaeae astiterunt, aspicientes in caelos.
6. Prima lectione lecta, principium Evangelii secundum Lucam Leviae legendum erat. Lectione finita, populus acclamavit.
7. Vir autem, Jesum intendens, exclamavit: Quia me salvum facere potes. Concedes igitur indigno homini clementiam tuam?
8. Sapientia clementiaque Dei omnibus Christianis semper ostendit.
9. Dominus Jesus apostolis saepe ostendebat quod mors ejus in salutem mundi suffectura erat.
10. Ubi de monre descendit et supervenit Jesus, statim incepit apostolis venturam mortem ostendere.
11. Jesus autem non volebat in Judaea circuire, quia Judaeo dicebant quod interficiendus erat.
12. Ut apostoli in cenaculo conclusi sunt, Jesus, vinculis mortis solutis, accessit et dixit: Ecce adsum.
13. Baptizatus autem Jesus, confestim ascendit de aqua.
14. Missa incepta, sacerdos dicebat: Introibo ad altare Dei.
15. Joannes baptista dixit quoniam Jesu baptizandus fuit.
16. Postquam autem resurrexero, praecedam vos in Galilaeam.
17. Tunc sacerdos, manibus extensis, dicit orationem.
18. Et respiciens Jesum ambulans dicit: "Ecce agnus Dei."
19. Credimus in Spiritum Sanctum, Dominum et vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit.
20. Corpus Christi custodiet me in vitam aeternam.
21. Perficere autem bonum, non invenio.
22. Inde angelus Domini accessurus est ad pastores in agris greges custodientes.
23. Ecce enim evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo. Evangelium secundum Lucam.
24. Ego sum Alpha et Omega, dicit Dominus Deus, qui est et qui erat et qui venturus est, Omnipotens.
25. Beati qui ambulant in lege Domini.

baptizō 1 iegremdēju ūdenī, kristu
 evangelizo 1 sludīnu priekā vesti
 cēdō, cēdere, cessī, cessus eju; atkāpjos, piekāpjos
 accēdō eju pie, klāt
 conēdō aizeju, noskārstu; piekāpjos, atzīstu, piedodu; dāvinu
 discēdō izklīstu, atkāpjos, eju prom
 incēdō soļoju, uzsāku, uzkrītu, uzbrūku
 praecēdō eju pa priekšu, pārspēju
 prōcēdō eju uz priekšu, turpinos, veicos
 recēdō atkāpjos, eju prom
 claudō, claudere, clausī, clausus aizveru, aizslēdzu
 conclūdō, conclūdere, conclūsī, conclūsus aizveru; secīnu
 tendō, tendere, tetendī, tentus (tēnsus) stiepju, virzu, cenšos
 extendō izplešu
 intendō uzvelku (loku), sasprindzinu, izstiepju, pievēršos
 ostendō rādu, skaidroju
 faciō:
 interficiō iznīcinu, nogalinu
 perficiō izgatavoju, izdaru, paveicu
 sufficiō pietieku, apgādāju
 custodiō, custōdīre, custōdīvi (custōdī), custōdītus sargāju, glabāju

veniō:

perveniō ierodos; sasniezdu
subveniō (+D.) nāku palīgā

superveniō nāku virsū, pārsteidzu; pārņemu; ierodos

clēmēntia, ae, f. laipnība, iecietība; maigums

Lēvīta (Lēvītēs), Lēvītae, m. dekāns (kat. bazn.), levīts

Lūcās, ae, m. Lūka

sapientia, ae, f. gudrība

tenebrae, ērum, f. pl. tumsa, mijkrēslis

grex, gregis, m. ganāmpulks

pāstor, ōris, m. gans; mācītājs

ars, artis, artium, f. māka, prasme; māksla

ascēnsiō, ōnis, f. kāpšana augšup, uzkāpšana

hūmānitās, tātis f. cilvēce

lēx, lēgis f. likums; tora

altāre, altāris, altārium, n. altāris

benīgnus, a, um labvēlīgs, laipns

cōtīdiānus, a, um ikdienas-

dēvōtus, a, um uzticams, patīess, sirsnīgs; nodevies

fēstus, a, um svētku-

indēficiēns, entis nekļūdīgs

circum (+A.) ap, apmēram

inde no šejienes; no tā laika

19. nodaļa

1. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona nobis pacem.

2. Fili, dimittuntur tibi peccata tua.

3. Deinde dilectus apsolus discipulis dixit res quae in secunda die inciderant Hierololymis.

4. Panis autem, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita.

5. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Sursum corda. R. Habemus ad Dominum.

6. Curans nos, Jesus in latere vulneratus est et effudit sanguinem salutis.

7. Benedicta tu inter mulieres.

8. A quibus custodientes vos bene agetis.

9. Tu credis in Filium hominis?

10. Effundentes preces nostras, desideramus fideles tuam salutem nostri, O dulcis Jesu! Veni, Domine Jesu!

11. Justus ex fide vivet.

12. Volo autem vos scire quod omnis viri caput Christus est, caput autem mulieris vir, caput vero Christi Deus.

13. Relinque ibi munus tuum ante altare.

14. Laudo autem vos, quod omnia mei memores estis.

15. Cotidie alimur tua dilectione, O Domine; vere tu docuisti nos tuam salutem.

16. Dicit ei mulier: Domine, video quia propheta es tu.

17. Panem nostrum supersubstantialem do nobis hodie.

18. Gratias ago Deo meo semper pro vobis in fratia Dei, quae data est vobis in Christo Jesu.

19. Domine, doce nos orare, sicut et Joannes docuit discipulos suos.

20. Dimitte eam clamat post nos.

21. Creditis quia possum hoc facere?

22. Et elegerunt Stephanum, virum plenum fide et Spiritu Sancto.

23. Dominus Jesus interdiciens spiritu oris.

24. Tu ergo, si adiuraveris coram me, erit tua omnis.

25. Caro enim mea verus est cibus, et sanguis meus verus est potus.

26. Spes autem, quae videtur, non est spes.

27. Dixit Jesus: "Facite homines discumbere".

28. Hodie impleta est haec Scriptura in auribus vestris.

29. Oculos habentes non videtis, et aures habentes non auditis?

30. Quae est mater mea et fratre mei?

31. Amen dico vobis: Unus vestrum me traditurus est.

32. Omnia mihi tradita sunt a Patre meo.

33. Dixit ergo Jesus Petro: "Mitte gladium in vaginam; calicem, quem dedit mihi Pater, non bibam illum?"

34. Ite, Missa est.

35. Magister dicit: ..apud te facio Pascha cum discipulis meis.

36. Panem nostrum cotidianum da nobis cotidie, et dimitte nobis peccata nostra.

37. Sancta Maria, ora pro nobis.

38. Sancte Petre, ora pro nobis.

39. Omnes sancti Discipuli Domini, orate pro nobis.

40. Christe, audi nos.

41. Kyrie, eleison.

42. Christe, eleison.

43. Kyrie, eleison.

cūrō 1 dziedinu; aprūpēju
dēsīderō 1 alkstu pēc, ļoti gribu
vulnerō 1 ievanoju

appēreō, appārēre, appāruī, appāritus izeju priekšā, parādos

doceō, docēre, docuī, doctus mācu

alō, alere, aluī, altus baroju

cadō, cadere, cecidi, cāsus krītu (lējum)

incidō, incidere, incidi, -- iekrītu; ar mani notiek

frāter, frātris, m. brālis

pēs, pedis m. kājas pēda

auris, aurium, f. (abl. aure vai aurī) auss

carō, carnis, f. miesa

mulier, mulieris, f. sievietē, sieva

prex, precis, f. lūgšana, aizlūgums, iestāšanās par

caput, capitis, n. galva

latus, lateris, n. sāns, puse

ōs, ōris, n. mute

dīēs, diēi, m. f. diena

fidēs, fideī, f. ticība, uzticamība
rēs, reī, f. lieta
spēs, spēī, f. cerība

dīlēctus, a, um mīļots
dulcis, dulce salds; mīļš
fidēlis, fidēle uzticams; ticošs, ticīgs
supersubstantiālis, e dzīvību uzturošs, ik dienas
deinde tad, pēc tam, beidzot
ego, meī es

sūrsum uz augšu, augšup
tū, tuī tu

20. nodaļa

1. Filius hominis traditur in manus peccatorum.
2. Praeceptis saltaribus moniti, audemus dicere:
3. Praeceptis salutaribus moniti, audemus dicere:
4. Pater noster, qui es in caelis, sanctificetur nomen tuum.
5. Miseri deprecemur doinum scelera nostra fugare!
6. Miseri deprecemur Dominum scelera nostra fugare!
7. Utinam Corpus et Sanguis Deomni Jesu Christi nos ab omnibus iniquitatibus nostris liberent!
8. Turba miraopera Jesu admirata est.
9. Domino demus panem nostrum, fructum terrae et operis manuum hominum.
10. Petrus mirabatur quod populus domino nihil confidebar.
11. Utinam paterna dilectio nos semper servet!
12. Paulus, verba atque opera Jesu in memoria habens, evangelizare erat potens.
13. Opus est sacerdoti pro populo benedictionem Domini invocare.
14. Lumen mundi ortum est et fugaaavit peccatorum tenebras.
15. Homo miser, lacrimas effundens, dixit quod filius moriebatur.
16. Ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto et igni.
17. Haec nox est, quae hodie per universum mundum in Christo credentes reddit gratiae.
18. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, non factum, consubstantialiem Patri: per quem omnia facta sunt.
19. Odeo precor beatam Mariam semper Virginem, omnes angelos, et Sanctos, et nos, fratres, orare pro me ad dominum Deum nostrum.
20. Dominus enim Jesus crucifixus, passus et mortuus est pro mundi vita.
21. Domine, et fac me tuis semper inhaerere mandatis.
22. Natus est vobis hodie Salvator, qui est Christus dominus.
23. Ego baptizavi vos aqua; ille vero baptizabit vos Spiritu Sancto.
24. Quare cum peccatoribus manducat et bibit Magister vester?
25. Peccavitradens sanguinem innocentem.
26. Eodem temore natus est Moyses et erat formosus coram Deo.

27. Tunc Jesus apostolis dedit potestatem spirituum malorum.
28. Nam et ego homo sub potestate.
29. Et aspiciens dicebat: "Video homines, quia velut arbores video ambulantes."
30. Et ecce nihil dignum morte actum est a Nazareno.
31. Exi a me, quia homo peccator sum, domine.
32. Videntes autem stellam gavisus sunt gaudio magno valde.
33. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

mīror, mīrārī, --, mīrātus sum apbrīnoju, esmu pārsteigts par
admīror apbrīnoju; esmu pārsteigts par
peccō 1 grēkoju
precor, precārī, --, precātus sum lūdzu

dēprecor izlūdzos
audeō, audēre, --, ausus sum uzdrošinos, man ir drosme
gaudeō, gaudēre, --, gāvīsus sum līksmojos, esmu priecīgs
misereor, miserērī, --, misertus sum (+G. vai D.) iežēlojos
cōnfīdō, cōnfīdere, --, cōnfīsus sum (+D.) uzīcos, ceru uz
nāscor, nāscī, --, nātus sum piedzimstu

moriōr, morī, --, mortus sum mirstu
patior, patī, --, passus sum ciešu; panesu
oriōr, orīrī, --, ortus sum izceļos, rodos, parādos
lacrima, ae, f. atmiņa, piemiņa
memoria, ae, f. atmiņa, piemiņa
ignis, ignis, ignium, f. (abl. igne vai ignī) uguns
peccātor, tōris, m. grēcīnieks
arbor, arboris, f. koks
benedictiō, ōnis, f. svētība, svētīšana
nox, noctis, noctium, f. nakts
potestās, tātis, f. spēks, spēja; vara, pilnvara

opus, operis, n. darbs, darišana
opus est (mihi) man ir nepieciešams, man vajag (+inf. vai abl.)
scelus, sceleris, n. noziegums, grēks
miser, misera, miserum nožēlojams
paternus, a, um tēva-
innocēns, innocentis tīrs, nevainīgs

potēns, potentis spēcīgs, varens
cōnsubstantiālis, e (+D.) tās pašas dabas ar
nihil (nīl) (indecl.) nekas; nepavisam
valdē ļoti
vērō patiesi; bet patiesi

21. nodaļa

1. Si ergo filius vos liberaverit, vere liberi eritis.
2. Si ego testimonium perhibei de meipso, testimonium meum non est verum.
3. Benedicat vos omnipotens Deus, Pater et Filius et spiritus Sanctus.
4. Nam Deus dixit: "Honora patrem et matrem" et: "Qui maledixerit patri vel matri, morte moriatur."
5. Sed turba haec, quae non novit legem, maledicti sunt!
6. Neque me scitis neque Patrem meum.
7. Et extendens manum, tetigit eum.
8. Jesus autem plenus Spiritu Sancto regressus est a Jordane et agebatur in Spiritu in deserto.
9. Venit enim Joannes neque manducans neque bibens.
10. Quid ergo Deus conjunxit, homo non separet.
11. Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat animam tuam in vitam aeternam.
12. Nps enimmm spiritu ex fide spem justitiae exspectamus.
13. si veritatem dico, quare vos non creditis mihi?
14. Exsultet jam angelica turba caelorum: exsultent divina mysteria: et pro tanti Regis victoria tuba insonet salutaris.
15. Fratres, agnoscamus peccata nostra.
16. Misereatur nostri omnipotens Deus, et, dimissis peccatis nostris, perducatur nos ad vitam aeternam.
17. Et exspecto resurrectionem mortuorum, et vitam venturi saeculi.
18. Postea, si habenda sit, legitur secunda lectio.
19. Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis sui.
20. Gratias agamus Domino Deo nostro.
21. R. Dignum et justum est.
22. Tu es qui venturus es?
23. Amen, amen dico vobis: Nisi manducaveritis carnem Filii hominis et biberitis ejus sanguinem, non habetis vitam in vobismetipsis.
24. Dixi ergo vobis quia moriemini in peccatis vestris;
25. si enim non credideritis qui ego sum, moriemini in peccatis vestris.
26. Maria lacrimata ac Filium amplexa est.
27. Conemur nomtrito cum corde ad Dominum precari.
28. Jesus passus et sepultus est, et resurrexit tertia die, secundum Scripturas.
29. Mulier consolata est senem, qui detrimentum filii misetabatur.
30. Collaetetur sanctis caelicolis, qui coronam gloriae habent.
31. Beati qui consoectum Domini cognoverunt et gradiuntur in semitis ejus.
32. Jesus, fletu quattuor mulierum tactus, regressus et eas solatus est.
33. Pastir senex, septemoves ducens, ad montem ingrediebatur.
34. Desideriis nostris a Domino praenotis, efficiamur populus assidui affectus.
35. Sacerdos ritibus fungatur quibus substantia nostra alitur. Neque alere desinant!

cōnor, cōnārī, --, cōnātus sum (+inf.) cenšos, mēginu
 exspectō l gaidu
 lacrimor, lacrimārī, --, lacrimātus sum raudu
 laetor, laetārī, --, laētātus sum liksmojos, esmu priedīgs
 collaetor priedājōs kopā ar
 miseror, miserārī, --, miserātus sum apraudu; jūtu līdz
 solor, solārī, --, solātus sum mierinu
 cōnšōlor mierinu
 cōnšōlō l mierinu

κλαίω

amplector, amplectī, --, amplexus sum apkampju, apskauju
fungor, fungī, --, fūnctus sum (+abl.) izpildu, veicu
nōscō, nōscere, nōvī, nōtus prēzentā: iepazīstu; perfektā: zinu

agnōscō, agnōscere, agnōvī, agnitus zinu, pazīstu, atzīstu

cognōscō prēz.: iepazīstu; perf.: zinu

praenōscō zinu iepriekš; paredzu

gradior, gradī, --, gressus sum eju, soļoju

aggredior, aggredī nāku klāt

ēgredior izeju, iznāku

ingredior virzos uz priekšu

regredior virzos atpakaļ, atgriezos

tangō, tangere, tetigī, tāctus pieskaros

sepeliō, sepeliire, sepeliivī (sepeliī), sepultus apglabāju

vestiō, vestiire, vestivī (vestiī), vestitus apģērbju

caelicola, ae, m. debesu iemītnieks

corōna, ae, f. vainags, kronis

sēmita, ae, f. taka

substantia, substantiae, f. esamība; būība

ovis, ovis, ovium, f. aita

affectus, ūs, m. garastāvoklis, kaislība; labvēlība

cōspectus, ūs, m. pārskatāmība, klātbūtne

flētus, ūs, m. raudāšana

assiduus, a, um centīgs, nemītīgs

liber, libera, liberum brīvs

senex, senis vecs, subst.: vecis

neque (nec) nedz

neque (nec)...neque (nec) nedz... nedz...

quattuor (indecl.) četri

septem (indecl.) septiņi

θάπτω

ὁ στέφανος
ἢ τρίβος

γέρων, οντος

22. nodaļa

Ad Majorem Dei Gloriam

1. Non enim misit me Christus baptizare sed evangelizare. 1 Cor. i, 17.

2. Planctus mulierum ad lacrimas et curam Jesum movit.

3. Omnis ergo qui confitebatur me coram hominibus, confitebor et ego eum coram Patre meo, qui est in caelis. Mt. x, 32.

4. Tollat crucem et sequatur me.
5. Non veni vocare justos sed peccatores. Mt. ii, 17.
6. Commune aut immundum numquam introivit in os meum. Acts xi, 8.
7. Statimque tunc Paulum dimiserunt fratres, ut iret usque ad mare. Acts xvii, 14.
8. Confiteor tibi, Pater, Domine caeli et terrae. Mt. xi, 25.
9. Nos autem non spiritum mundi accepimus, sed Spiritum, qui ex Deo est, ut sciamus, quae a Deo donata sunt nobis. I Cor. ii, 12.
10. Glorificate ergo Deum in corpore vestro. I Cor. vi, 20.
11. Ego enim sum minimus apostolorum, qui non sum dignus vocari apostolus, quoniam persecutus sum ecclesiam Dei. I Cor. xv, 9.
12. Non enim contumtus Judaei Samaritanis. Jn. iv, 9.
13. Responderit mulier et dixit ei: "Non habeo virum." Jn. iv, 9.
14. Ego sum, qui loquor tecum. Jn. iv, 26.
15. Ego cibum habeo manducare, quem vos nescitis. Jn. iv, 32.
16. Ex civitate autem illa multi crediderunt in eum Samaritanorum propter verbum mulieris testimonium perhibentis: "Dixit mihi omnia, quaecumque feci!" Jn. iv, 39.
17. Per Mariae et omnium sanctorum intercessionem, rogamus Patrem ut nos respicere dignetur.
18. Pater, nostri memorans, Filium misit, qui a sceleribus nostris nos liberaret.
19. Si judicemus, judicemur.
20. Profiteamur fidem nostram in Christo Jesu.
21. Fatentes culpas, Deum remissionem postulaverunt.
22. Apostoli Jesum interrogabant de Patris misericordia.
23. Jesus mulierem non dedignatus sed allocutus est.
24. Joannes primum venit ut major sequeretur.
25. Et cotidie Jesus in templo praedicabat, ut voluntatem Patris faceret.
26. Corona spinorum gloriae corona.
27. Deinde antistes noster introitum Nissae diei legit.
28. Cantibus laetis fratres confitentur Domino.
29. Ad Majorem Dei Gloriam (motto of the Society of Jesus).
30. Jubeamus Dominum nos servare ne amittamur.
31. Petamus a Jesu ut claritas vultus sereni nobis appareat.

dīgnor, dīgnārī, --, dīgnātus sum mani novērtē cienģi
 dēdīgnor mani nicina, izsmej
 jūdicō 1 tiesāju; izlemju, spriežu

dījūdicō izlemju, izšķiru
 memoror, memorārī, --, memorātus sum (+G. vai A.) esmu atminģis, atceros
 postulō 1 prasu, lūdzu
 praedicō 1 sludinū, paslludinū
 rogō 1 lūdzu

interrogō jautāju, taujāju
 fateor, fatērī, --, fassus sum atzīstu, atzīstos (+A.); cildinu (+D.)
 confiteor, confitērī, --, confessus sum atzīstos (+A.); cildinu (+D.)
 profiteor pasludinū, atklāti paziņojū
 jubeō, jubēre, jussī, jussus pavēlu, prasu
 respondeō, respondēre, respondī, respōnsus atbildu, atsaucoš uz (+D.)

loquor, loqui, --, locūtus sum runāju
 alloquor uzrunāju, griežos pie (+A.)
 petō, petere, petīvī (petī), petītus tiecos, dzenos pēc

sequor, sequī, --, secūtus sum sekoju
assequor sekoju
cōsequor sekoju; iegūstu

persequor vajāju, dzenu pēdas, dzenos pakaļ
prōsequor turpīnu, eju cauri
ūtōr, ūtī, --, ūsus sum (+abl.) lietoju, baudu, esmu draudos ar
cūra, ae, f. rūpes
spīna, ae, f. ērkšķis

antistes, antistitis, m. bīskaps
cīvitās, tātis, f. pilsēta, lielpilsēta; valsts, polise
clāritās, tātis, f. skaidrība, spožums; slava
intercessiō, ōnis, f. iestāšanās par
plāncūtus, ūs, m. vaimanas
serēnus, a, um skaidrs, dzidrs

commūnis, ē, kopējs; nesvētīts, nešķīsts
major, majus (G. majōris) lielāks, vecāks
nē (ievada nolūka teikumu ar noliegumu)
ut (ievada nolūka teikumu) lai

23. nodaļa

1. Glōria Patrī, et Fīliō, et Spīritō Sānctō. Sicut erat in pīncipiō, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Āmēn.

2. Hoc facite in meam commemorātiōnem. Lk. xxii, 19.

3. Ille vōs docēbit omnia. Jn. xiv, 26.

4. Scīmus autem quoniam dīligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, hīs, quī secundum prōpositum vocātī sunt. Rom. viii, 28.

5. Is erat quī Jēsūm trādere vellet.

6. Vidēs quoniam fidēs cooperābātur operibus illūs? James ii, 22.

7. Estō fidēlis ūsque ad mortem, et dabō tibi corōnam vitae. Rev. ii, 10.

8. Et cum ōrātis nōn eritis sicut hypocritae, quī amant in synagōgīs et in angulīs platēarum stantēs ōrāre, ut videantur ab hominibus. Mt. vi, 5.

9. Ego sum vītis vēra. Jn. xv, 1.

10. Sic trānsit glōria mandī (spoken during the coronation of a new pope).

11. Haec nox est, dē quā scriptum est: Et nox sicut diēs illūminābitur: Et nox illūminātiō mea in dēlicīis meis.

12. Haec nox reddit innocentiam lāpsīs et maestīs laetitiam.

13. Et sātatus est puer in hora illā. Mt. viii, 13.

14. Ecce faciam illōs, ut veniant et adōrent ante pedēs tuōs et scient quia ego dīlēxī tē. Rev. iii, 9.

15. Sic enim dīlēxit Deus mundum, ut Filium suum ūnigenitum daret, ut omnis, quī crēdit in eum,

nōn pereat, sed habeat vītam aeternam. Jn. iii, 16.

16. Sī cōnfiteāmur peccāta nostra, fidēlis est et jūstus, ut remittat nobīs peccāta. I Jn, i, 9.

17. Fīlius autem hominis nōn habet, ubi caput reclīnet. Mt. viii, 20.

18. Et vīso eō rogābant, ut trānsīret ā fīnibus eōrum. Mt. viii, 34.

19. Nisi factōrēs verbī sīmus, nōn sīmus salvī.

20. Tū es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech. Heb. v, 6.

21. Illae mulierēs parvulōs sic tuitae sunt, ut omnēs eās bonās matrēs vocārent.

22. Misertus autem dominus servī illīus dīmīsīt eum et dēbitum dīmīsīt eī. Mt. xviii, 27.

23. Nisi bona opera operātus eris, rēgnum caelōrum nōn cōsequēris.

24. Rēgnum meum nōn est dē mundō hōc. Jn. xviii, 36.

25. Quis enim cognōvit sēnsū Domini? I Cor. ii, 16.

26. Ita et isti nunc nōn crēdidērunt propter vestram misericordiam, ut et ipsī nunc misericordiam cōsequantur. Rom. xi, 31.

27. Quī videt mē, videt eum, quī mīsīt mē. Jn. xii, 45.

28. Haec tibi omnia dabō, sī cadēs adōrāveris mē. Mt. iv, 9.

29. Nam et Pater tālēs quaerit, quī adōrent eum. Jn. iv, 23.

30. Dē corde enim exeunt cōgītatiōnēs malae. Mt. xv, 19.

31. Pāx Domini sit semper vōbiscum.

32. Discēdite ā mē, quī operāmini inīquitātem. Mt. vii, 23.

33. Quālia et quanta sunt opera Domini!

34. Prō tantū Rēgis victōriā tuba īsonet salūtāris!

35. In sextā hōrā eī ad cīvitātem regressī sunt, ubi rēx, sedēns in jūdiō, eīs grātiam largīrētur

amō 1 mīlu

illuminō 1 apgaismoju

operor, oerārī, --, operātus sum darbinu, veicu

cooperor darbojos kopā, sadarbojos ar

sedeō, sedere, sēdī, sessus sēžu, esmu apsēdies

tueor, tuērī, --, tuitus sum uzlūkoju, uzraugu, aizsargāju

lābor, lābī, --, lāpsus sum slīdu, klūpu

largior, largīrī, --, largītus sum bagātīgi apdāvinu

dēlicia, ae, f. izprieca, liksmība, prieks

factor, ōris, m. radītājs, izgatavotājs

ōrdō, dīnis, m. pakāpe, kārtā

cōgītatiō, ōnis, f. doma

commemorātiō, ōnis, f. piemiņa, pieminēšana

vītis, vītis, vītium, f. vīnogulājs, vīna koks

sēnsus, ūs, m. sajūta; prāts, doma

quālis, e kāds, kāda veida

quantus, a, um cik daudz, cik liels

sextus, a, um estais

tālis, e tāds

tantus, a, um tīl liels, tīk daudz(skaitlīgs)

hic, haec, hōc šis

ille, illa, illud tas

is, ea, id šis, tas

iste, ista, istud šis

ita tā, tādā veidā

sic tā, tādejādi

sicut līdzīgi; tieši tā, kā

sicut... et kā... tā

tam tā, tik lielā mērā

Readings

1. The Nicene Creed.

Crēdō in ūnum Deum, Patrem omnipotentem, factōrem caelī et terrae, visibilium omnium et invībilium. Et in ūnum Dominum Jēsū Christum, Fīlium Deī ūnigenitum, et ex Patre nātum ante omnia saecula. Deum dē Deo, lūmen dē dūmine, Deum vērū dē deo vērō, genitum, nōn factum, cōnsubstantiālem Patrī: per quem omnia facta sunt. Quī propter nōshominēs et propter

nostram salūtem descendit dē caelīs. Et incarnātus est dē Spīritū Sanctō ex Mariā Virgine, et homō factus est. Crucifixus etiam prō nōbīs sub Pontiō Pilātō, passus et sepultus est, et resurrexit tertiā diē, secundum Scīptūrās, et ascendit in caelum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum ventūrus est cum glōriā iūdicāre vīvōs et moruōs, cuius rēgnī nōn erit finis. Et in Spīritum Sānctum, Dominum et vīvificantem; quī ex Patre Fīliōque prōcēdit. Quī cum Patre et Fīliō simul adorātur et conglorificātur; quī locūtus est per prophētās. Et ūnam sanctam, catholicam et apostolicam Ecclēsiam. Cōnfiteor ūnum baptisma in remissiōnem peccātōrum, et expectō resurrectiōnem mortuōrum, et vītā ventūrī saeculī.

2. Lēctiō sānctī Evangelīi secundum Jōannem i, 10-13.

In mundō erat,

et mundus per ipsum factus est. et mundus eum nōn cognōvit.

In propria vēnit,

et suī eum nōn recēpērunt.

Quotquot autem recēpērunt eum,

dedit eis potestātem filiōs Deī fieri,

hīs, quī crēdunt in nōmine ejus, quī nōn ex sanguinibus neque ex voluntāte carnis neque ex voluntāte virī, sed ex Deo nātī sunt.

24. nodaļa

1. Beātī mites. quoniam ipsi possidebunt terram. Mt. v, 4.

2. Et praecēpit turbae sedere super terram.

3. Ut autem sciātis quia potestātem habet Fōlius hominis in terrā dimittemdī peccāta. : Tibi dīcō:

Surge, tolle grabātum tuum et vāde in domum tuam. Mk. ii, 10-11.
4. Et hymnō dictō, exiērunt in montem Olivēti. Mt. xxvi, 30.
5. Illō doē in nōmine meō petētis, et nōn dīcō vōbīs quia ego rogābō Patrem dē vōbīs; ipse enim Pater amat vōs, quia vōs mē amāstis et crēdidistis quia ego ā Deō exīvī. Exīvī ā Patre et vēnī in mundum; iterum relinqūō mundum et vādō ad Patrem. Jn. xvi, 26-28.
6. Vidēte autem vōsmetipsōs. Mk. xiii, 9.
7. Salvum fac tēmetipsum descendēns dē cruce. Mk. xv, 30.
8. Ō Domine, Creātor Spīritus, accende in cordibus nostrīs ignem dīlectiōnis tuae.
9. Prophētae ad sēnsu Deī illūstrandu cecinērunt.
10. Jēsū repositō, quīnque mulierēs plangēbant valdē.
11. Vērē homō hic Fīlius Deī erat. Mk. xv, 39.
12. In hoc enim vocātī estis, quia et Chrīstus passus est prō vōbīs vōbīs renquēns exemplum, ut sequāminī vestīgia ejus. I Pet. ii, 21.
13. Pauī, id est octō animae, salvae factae sunt per aquam. I Pet. iii, 20.
14. Sed, quemadmodum commūnicātis Chrīstī passiōibus, gaudēte, ut et in revēlātiōne glōriae ejus gaudeātis exsultantēs. I Pet. iv, 13.
15. Insī imperium in saecula saeculōrum. Āmēm. I Pet. iv, 13.
16. Sufficit, vēnit hōra: ecce trādītur Fīlius hominis in manūs peccātōrum. Surgite, cāmus; ecce, quī mē trādīt, prope est. Mk. xiv, 41-42.
17. Spīritus quidem prōmptus, carō vērō infirma. Mk. xiv, 38.
18. Et pōnentēs genua adōrābant eum. Mk. xv, 19.
19. Propter quod rogō vōs accopere cibū, hoc enim prō saūte vestrā est. Acts xxvii, 34.
20. Trāseāmus ūsque Bēthlehem et videamus hoc verbum, quod vactum est. quod Dominus ostendit nōbīs. Lk. ii, 15.
21. Meus cubus est, ut faciam voluntātem ejus, quī mīsīt mē, et ut perficiam opus ejus. Jn. iv, 34.
22. Nōn est hic: surrēxit enim, sicut dīxit. Venīte, vidēte leum, ubi positus erat. Mt. xxviii, 6.
23. Multō enim sunt vocātī, pauī vērō elēctī. Mt. xxii, 14.
24. Omnia ergō, quaecūque vultis, ut faciant vōbīs hominēs, ita et vōs facite eīs; haec est enim Lēx et Prophētae. Mt. vii, 12.
25. Et ēgressus est rūsus ad mare, omnisque turba veniēbat ad eum, et docēbat eōs. Mk. ii, 13.
26. Prīmus homō dē terrā terrēnus, secundus homō dē caelō. Quālis terrēnus, tālis et terrēnī, et quālis caelestis, tālis et caelestēs; et sicut portāvius imaginem terrēni, portabimus et imaginem caelestis. I Cor. xv, 47-49.
27. Deus autem speī repleat vōs omnī gaudiō et pāce in crēdendō. Rom. xv, 13.
28. Ex ipsō et per insume in ipsum omnia. Ipsī glōria in saecula. Āmēm. Rom. xi, 36.
29. Et ūnus ex illis nōn cadet super terram sine Patre vestrō. Mt. x, 29.
30. Vōs mīsistis ad Jōannem, et testimōnium perhibuit vērītātī; ego autem nōn ab homine testimōnium accipiō, sed haec dīcō, ut vōs salvī sītis. Jn. v, 33-34.
31. Beātī mindō corde, quoniam ipsī Deum vidēbunt. Mt. v, 8.
32. Ecce videō caelōs apertōs et Fīlium hominis ā dextrīs stantem Deī. Acts vii, 56.
33. Neque mē scītis neque Patrem meum; sī mē scīrētis, forsītam et Patrem meum scīrētis. Jn. viii, 19.
34. Rogō autem tē, permittē mihi loquī ad populum. Acts xxi, 39.
35. Vōs estis lūx mundī. Mt. v, 14.
36. Sī enim crēderētis Moysī, crēderētis forsītam et mihi. Jn. v, 46.
37. Erant enim, quī veniēbant et redībant multī, et nec mandūcandī spatium habēbant. Mk. vi, 31.
38. Cōfestim igitur mīsī ad tē, et tū bene fēcistī veniendō. Acts x, 33.
39. Ipsī enim audīvimus et scīmus quia hic est vērē Salvātor mundī! Jn. iv, 42.
40. Quī habe aures audiendi, audiat. Mt. xiii, 9.
41. Sī diligerētis mē, gaudērētis quia vādō ad Patrem, quia Pater major mē est. Jn. xiv, 28.
43. Per hujus aquae et vīnī mystērium ejus efficiāmur divīnitātis cōsortēs.

44. Haec commixtiō Corporis et Sanguinis Dominī nostrī Jēsū Chrīstī sit accipientibus nobīs in
vītā aeternā.

45. Simulatque octōgintā mīlitēs in cīvitātem iniērunt, mulierēs dē crīminibus eōrum
exclamāvērunt.

illūstrō 1 appaismoju; izskaidroju
portō 1 nesu

accendō, accendere, accentō, accēnsus aizdedzinu
canō, canere, cecinī, cantus dziedu; pravietoju
concinō, concinere, concinuī, concertus dziedu
plangō, plangere, plānxī, plānctus apraudu

pōnō, pōnere, posuī, positus lieku, novietoju
dēpōnō nolieku, noglabāju; atsakos
impōnō uzlieku, uzkrauju, pielieku; iestāstu, piekrāpju
prōpōnō lieku priekšā; iesaku
repōnō lieku atpakaļ, aizvietoju; lieku sānis; apglabāju
vādō, vādere, --, -- eju, soloju

capiō:

praecipiō pavēlu; mācu
Olvētum, ī, n. Eļlas kalns
creātor, tōris, m. radītājs
mīles, mīlītis, m. kareivis
mōns, montis, montium m. kalns

cōnsors, rtis, m. vai f. kam kopīgs liktenis, dalībnieks, biedrs
commixatiō, ōnis, f. sajaukums
lūx, lūcis, f. gaisma
vēritās, tātis, f. patiesība
crīmen, minis, n. vaina, grēks

dexter, era, erum labais
paucī, ae, a daži
caelestis, e debesu-
mītis, e mīksts, maīgs
cōnfestim uz reizi, nekavējoties
ipse, ipsa, ipsum vidusl. viņš

octō (indecl.) astoņi
octōgintā (indecl.) astoņdesmit
quidē droši vien, noteikti, tiešām
quīnque (indecl.) pieci
simul reizē, vienlaicīgi
simul ac vai atque tiklīdz

Readings

1. Preface for the Nativity.

Vērē dīgnum et jūstum est, aequum et salūtāre, nōs tibi semper, et ubīque grātiās agere. Domine sācte, Pater omnipotēns, aeterne Deus: Quia per incarnatī Verbī mystērium, nova mentis mostrae oculīs lūx tuae clāritātis īnfulsit: ut, dum vīsibiliter Deum cognōscimus, per hunc in invīsibilium amōrem rapiāmur. Et ideō cum Angelīs et Archangelīs, cum Thronīs et Dominātiōnibus, cumque omnī militiā caelestis exercitūs, hymnum glōriae tuae canimus, sine fine dīcentēs: Sāctus, sāctus, sāctus..

2. Lēctiō sāctī Evangelīi secundum Jōannem i, 14-18.

Et Verbum carō factum est et habitāvit in nobīs, et vīdimus glōriam ejus, glōriam quasi Ūnigenitī ā Patre, plēnum grātiāe et vērītātis.

Jōannēs testimōnium perhibet dē ipsō et clāmat dīcēs: "Hic erat, quem dīxī: Quī post mē ventūrus est, ante mē factus est, quia prior mē erat. "

Et dē plēnitūdine ejus nōs omnēs accēpimus, et grātiā prō grātiā;

quia lēx per Mōysēn data est, grātiā et vērītās per Jēsūm Chrīstum facta est. Deum nēmō vīdit unquam; ūnigenitus Deus, quī est in sinū Patris, ipse enārrāvit.

25. nodala

1. Ō certē necessārium Adae peccātum, quod Chrīstī morte dēlētum est!

2. Per ipsum, et cum ipsō, et in ipsō, est tibi Deō Patrī omnipotentī, in unitāte Spīritūs Sāctī, omnis honor et glōria per omnia saecula saeculōrum. Āmēn.

3. Et relinquentēs eum omnēs fūgerunt. Mk. xiv, 50.

4. Bonum erat eī, sī nātus nōn fuisset homō ille. Mt. xxvi, 24.

5. Domine, sī fuissēs hīc, nōn esset mortuus frāter meus! Jn. xi, 32.

6. Sī enim data esset lēx, quae posset vīvificāre, vērē ex lēge esset jūstitia. Gal. iii, 21.

7. Nōn est prophēta sine honōre nisi in patriā et in domō suā. Mt. xii, 57.

8. Avē, grātiā plēna, Dominus tēcum [benedicta tū in mulieribus]. Lk. i, 28.

9. Respice etiā ad devōtum Umperātorem nostrum!

10. Jūdaeī timēbant nē discipulī Jēsū sublatūrī essent corpus ejus.

11. Turba dēpoposcērunt ut Jēsūs ad mortem addīcerētūr.

12. Sī nōn esset hic malefactor, nōn tibi trādīdissēmūs eum. Jm. xviii, 30.

13. Respondit Jēsūs et dixit eī: "Sī scīrēs dōnum Deī et quis est, quī dīcit tibi: 'Dā mihi bibere,' tū forsitan petīssēs ab eō et dedīssēt tibi aquam vīvam." Jn. iv, 10.

14. Tunc discipulī omnēs, relictō eō, fūgerunt. Mt. xxvi, 56.

15. Nam et sī sunt, quī dīcantur dīī sīve in caelō sīve in terrā, sīquidem sunt dīī multī et domīnī multī, nobīs tamen ūnus Deus Pater, ex quō omnia et nōs in illum, et ūnus Dominus Jēsūs Chrīstus, per quem omnia et nōs per ipsum. I Cor. viii, 5-6.

16. Vōs ex patre Diabolō estis et dōsīderia patris vestrī vultis facere. Jn. viii, 44.

17. Sīve enim vīvimus, Dominō vīvimus, sīve morimur, Dominī sumus. Rom. xiv, 8.

18. Sī enim cognōvissent, numquam Dominum glōriae crucifixissent. I Cor. ii, 8.

19. Extrā cīvitatē filiae Jerūsalem, dolōre plēmae, ad crucem Jēsū flēbant.

20. Beātī pauperēs spīritū, quoniam ipsōrum est rēgnum caelōrum. Mt. v, 3.

21. Jēsūs surrēxit, sicut praedīxit, allēlūjā.

22. Dominus cum veniā accipiat oblātiōnem nostram!

23. Salvē, Michael Archangēle! Nōs ā diabolo semper defendas!

24. Occurrit Petrus Jēsū contrādīcentī cum Jūdaeīs.

25. Stantēs circā Jēsū corpus, mulierēs lacrimārum cum effusiōne flēbant, clāmantes: Quārē

Dominus est mortuus? Utinam adhuc viveret!
26. Dīves perpetuō timēbat ut sōlemne vōtum esset satis.

fleō, flēre, flēvī, flētus raudu, vaimanāju
timeō, timēre, timuī, -- baidos
currō, currere, cucurrī, cursus skrienu

κλαίω

τρέχω

occurrō skrienu pretī (lai satiktu); satiekos ar (+D.)
succurrō skrienu apakšā, uzņemos; skrienu palīgā; iešaujos prātā
dēfendō, dēfendere, dēfendī, dēfēnsus aizsargāju
dīcō:

addīcō piespriežu sodu, notiesāju
contrādīcō pārspriežu; esmu pretrunā ar (+D.)
praedīcō redzu agrāk, paredzu, pareģoju
poscō, poscere, poposcī, -- lūdzu, prasū, izlūdzos

dēposcō izlūdzos, pieprasu
fugiō, fugere, fūgī, fugitus bēgu no
filia, ae, f. meita

φεύγω
ή θυγάτηρ
ή πάτρια

patria, ae f. tēvija
venia, ae, f. piedošana
diabolus, ī, m. velns
dolor, ōris, m. bēdas, sāpes
honor, ōris, m. gods
imperātor, tōris, m. imperators

ὁ διάβολος

effūsīō, ōnis, f. izliesana
oblātīō, ōnis, f. pienesums; upuris
ūnitās, tātis, f. vienība
necessārius, a, um nepieciešams
dīves, dīvītis bagāts

pauper, pauperis nabadzīgs
sōlemnīs, e ikgadējs, svinīgs; ierasts
ave! esi sveicināts!
circā (+A.) (riņķī) ap, apkārt
extrā (+A.) aiz, viņpus, ārpus
nē (baiļu teik.) ka

perpetuō bez mitas, nepārtraukti
salvē! esi sveicināts!
sīve (seu) vai ja
sīve ... sīve... ja... vai ja; vai nu... vai nu
ut (negatīvs baiļu teik.) ka... ne-

Readings

1. Salvē, Rēgīna, Māter misericordiae, vīta, dulcēdō, et spēs nostra, salvē. Ad tē clāmāmus
exsulēs filiū Hēvae. Ad tē suspīrāmus, gementēs et flentēs in hāc lacrimārum valle. Eia ergō,

advocāta nostra, illōs tuōs misericordēs oculōs ad nōs converte. Et Jēsūm benedictum fructum ventris tuī nōbīs post hoc exsiliū ostende.

Ō clēmēns, Ō pia, Ō dulcis Virgō Mariā.

V. Ōrā prō nōbīs, sāncta Deī Genetrīx.

R. Ut dignī efficiāmur prōmissiōnibus Chrīstī.

Lēctiō sāctī Evāgelīi secundum Lūcam i, 26-28.

The Annunciation.

In mēse autem sextō missus est angelus Gabriēl ā Deō in civitātem Galilaeae, cui nōmen Nazareth, ad virginem dīspōnsātam virō, cui nōmen erat Jōsēph dē domō Dāvid, et nōmen virginis Mariā. Et ingressus angelus ad eam dīxit: "Avē, grātiā plēna, dominus tēcum".

26. nodaļa

1. Et interrogābat quis esset et quid fēcisset. Acts xxi, 33.

2. Quem vultis dīmīttam vōbīs: Barabbam an Jēsūm, quī dicitur Chrīstus? Mt. xxvii, 17.

3. Numquid Paulus crucifixus est prō vōbīs, aut in nōmine Paulī baptizātī estis? I Cor. i, 13.

4. Sī terrēna dīxī vōbīs, et nōn creditis, quōmodo, sī dīxerō vōbīs caelestia, crēdētis? Jn. iii, 12.

5. Est autem cōnsuetudō, ut ūnum dīmīttam vōbīs in Pascha; vultis ergo dīmīttam vōbīs rēgem

Jūdaeōrum? Jn. xviii, 39.

6. Quis nōs sēparābit ā cāritāte Chrīstī? Rom. viii, 35.

7. Sī quis vidētur prophēta esse aut spirituālis, cognōscat, quae scībō vōbīs, quia dominī est mandātum. I Cor. xiv, 37.

8. Ō homō, sed tū quis es, quī respondeās Deō? Rom. ix, 20.

9. Laudō autem vōs quod omnia meī memorēs estis. I cor. xi, 2.

10. Et egressus ibat secundum cōnsuetūdinem in montem Olivārum. Lk. xxii, 39.

11. Dīcō enim vōbīs: Nōn manducābō illud, dōnec impleatur in rēgnō Deī. Lk. xxii, 16.

12. Ecclēsiam tuam, peregrīnantem in terrā, in fidē et cāritāte firmāre dignēris cum famulo tuō Pāpā nostrō Jīanne Paulō et Episcopō nostrō M., cum episcopālī ōrdine et ūniversō cērō et omnī populō acqūisitiōnis tuae.

13. Lūciferō orto, in nōs in dogna resurrectionis credentes nova vīta spirāte est.

14. Quōmodo igitur aperō sunt oculū tibi? Jn. ix, 10.

15. An nescītis quoniam corpus vestrum templum est Spīriūs Sanctī, quī in vōbīs est, quem habētis ā Deō, et nōn estis vestrī? I Cor. vi, 19.

16. Nōnne Mōyses dedit vōbīs lēgem? Jn. vii, 19.

17. Hoc autem dīcō secundum indulgentiam, nōn secundum imperium. I Cor. vii, 6.

18. An nescītis quoniam sāctī dē mundō jūdicābunt? I Cor. vi, 2.

19. Quid mē interogās? Interrogā eōs, quī audiērunt quid locūtus sum ipsīs, ecce hī sciunt, quae dīxerim ego. In. xviii, 21.

20. Et sī quis vōbīs dīxerit: "Quid facitis hoc?," dīcite: "Dominō necessariū est." Mk. xxvi, 25.

21. Respondēns autem Jūdās, quī trādīdit eum, dīxit: "Numquid ego sum, Rabbi?" Mt. xxvi, 25.

22. Et obserābant eum, sī sabbātis cūrāret illum. Mk. iii, 2.

23. Et dīmītte nōbīs dēbita nostra, sicut et nōs dīmīttimus dēbitōribus nostrīs. Mt. vi, 12.

24. Dum Jēsū doctōrī praestōlantur, discipulī, stantēs in fidē fortēs, in domō ōrābant.

25. Magister, quid bonī faciam, ut habeam vītam aeternam? Mt. xix, 16.

26. Sāncte Petre, patrōne noster, dūc martyrēs labōrantēs prō Dominō ad triumphum.

27. Manifestum enim quod ex Jūdā ortus sit Dominus noster. Heb. vii, 14.

28. Peregrīnantes in terrā facimus iter ad rēgnū caelōrum.

29. Ergō, frantrēs, dēgitōrēs sumus, nōn carnī, ut secundum carnem vīvāmus. Rom. viii, 12.

30. Quid mihi prōdest? sī mortuī nōn resurgunt, manducēmus et bibāmus, crās enim moriēmur. I

Cor. xv, 32.

31. Quōmodo potest hic nōbīs carnem suam dare ad mandūcandum? Mn. vi, 52.

32. Quid ergō dīcēmus ad haec? Sī Deus prō nōbīs, quis contrā nōs? Rom. viii, 31.

33. Sed et sī quid patiminī propter jūstitiam, beātī! I Pet. iii, 14.

34. Mystērium fideī: mortem tuam annūtiāmus, Domine, et tuam resurrēctiōnem cōfitemur, dōnec veniās.

35. Quōmodo autem nunc videat nescīmus, aut quis ejus aperuit oculōs nōs nescīmus. Jn. ix, 21.

36. Quis reddere potest, id quod perditum est?

37. Et ecce clamāvērunt dicentēs: "Quid nōbīs et tibi, Filī Deī?" Mt. viii, 29.

38. Nam semper pauperēs habētis vōbīscum, mē autem nōn semper habētis. Mt. xxvi, 11.

Readings

2.

Avē, rēgīna caelōrum,
avē, domina angelōrum,
salvē, rādīx, salvē, porta,

ex quā mundō lūx est orta:

gaudē, virgō glōriōsa,

super omnēs speciōsa,

valē, Ō valdē decōra,
et prō nōbīs Chrīstum exōrā.

27. nodaļa

1. Et veniēns in patriam suam ('savā'), docēbat eōs in synagōgā eōrum, ita ut mīrārentur et dīcerent: "Unde huic sapientia haec et virtūtēs?" Mt. xiii, 54.

2. [Crēdō in] Deum dē Deō, lūmen dē lūmine, Deum vērū dē Deō vērō, genitū, nōn factū.

3. Grātiās agimus Deō semper prō omnibus vōbīs, memoriā facientes in orationibus nostris, sine intemissīōne ('pārtraukuma') memorēs operis fideī vestrae et labōris cārītātis. I Thess. i, 2-3.

4. Ō inaestimābilis ('nenovērtējams') dīlēctiō cārītātis: ut servū redimerēs, Filium trādīdistī!

5. Et clāritās Deī circumfulsit illōs. Lk. ii, 9.

6. Tempus meum nōndum adest, tempus autem vestrum semper est parātum. Jn. vii, 6.

7. Quī amat patrem aut mātrē plūs quam mē, nōn est mē dīgnus. Mt. x, 37.

8. Dīxit ergō eīs Pilātus: "Accipite eum vōs et secundum lēgem vestram jūdicāte eum!" Jn. xviii, 31.

9. Emptī enim estis pretiō! Glōrificāte ergō Deum in corpore vestrō, I Cor. vi, 20.

10. Quī ergō solverit ūnum dē mandātīs istīs minimīs et docuerit sic hominēs, minimus vocābitur in rēgnō caelōrum. Mt. v, 19.

11. Respondit Pilātus: "Numquid ego Jūdaeus sum?" Jn. xviii, 35.

12. Posuī tē in lūcem gentium. Acts xiii, 47.

13. Sī dīligerētis mē, gaudērētis quia vādō ad Patrem, quia Pater major mē est. Jn. xiv, 28.

14. Jugum ('jūgu') enim meum suāve est. Mt. xi, 30.

15. Beātius est magis dare quam accipere! Acts xx, 35.

16. "Simōn Joānnis, dilīgis mē plus his?" Dicit ei: "Etiam, Domine, tū scīs quia amō tē. "Dicit ei: "Pascē agnōs meōs." Jn. xxi, 15.

17. Venit ergō ad Smōnem Petrum. Dicit ei: "Domine, tū mihi lavās pedēs?" Respondit Jēsūs et

dicit eī: “Quod ego faciō, tū nescīs modo (‘tagad’), sciēs autem postea.” Dicit eī Petrus: “Nōn lavābis mihi pedēs in aeternum!” Respondit Jēsūs eī: “Sī nōn lāverō tē, nōn habēs patrem mēcum.” Dōcot eī Simōn Petrus: “Domine, nōn tantum pedēs meōs, sed et manūs et caput!”

Jn. xiii, 6-9.

18. Haec dīxit Īsaiās (‘Jesaja’), quia vīdit glōriam ejus et locūtus est de eō. Jn. xii, 41.

19. Domine, nescīmus quō vādis; quōmodo possumus vīam scīre? Jn. xiv, 5.

20. Spīritus ubi vult, spīrat, et vōcem ejus audīs, sed nōn scīs unde veniat et quō vādat; sīc est omnis, quī nātus est ex Spīritū. Jn. ii, 8.

21. Et eī illī: “Ego veniam et cūrābō eum.” Et respondēns centuriō (‘centurions’) ait: “Domine, nōn sum dignus, ut intrēs sub tēctum meum, sed tantum dīx verbō, et sānābitur puer meus. Nam et ego jomō sub potestāte, habēns sub mē mīlitēs, et dīcō huic: ‘Vāde,’ et vādīt, et alī (‘citam’): ‘Venī,’ et venit, et servō meō: ‘Fac hoc,’ et facit.” Audiēns autem Jēsūs, mīrātus est et sequentibus sē (‘vīnam’) dīxit: “Āmēn dīcō vōbīs: Apud nūllum (‘neviena’) unvēnī tantam fidem in Israēl.” Mt. viii, 7-10.

22. Dīrigātūr, Domine, ōrātiō mea, sicut incēnsū, in cōspectū tuō.

23. Dīcit illīs Pilātus: “Quid igitur faciam dē Jēsū, quī dīcitur Chrīstus?” Dīcunt omnēs: “Crucifigātūr!” Ait autem: “Quid enim malī fēcīt?” At illī magis clāmābant dīcentēs: “Crucifigātūr!” Mt. xxvii, 22-23.

24. Sit autem omnis homō vėlōx (‘ātrs’) ad audiendum, tardus (‘lēns’) autem ad loquendum et tardis ad īram; īra enim virī jūstitiam Deī nōn operātūr. Jēkabs i, 19-20.

25. Circumbō altāre tuum, Domine, ut audiam vōcem laudis tuī.

26. Ego semper docuī in synagōgā et in templō, quō omnēs Jūdaei conveniunt. Jn. xvii, 20.

27. Quō hic itūrus est, quia nōs nōn inveniēmus eum? Jn. vii, 35.

28. [Et cōstituistī eum super opera manuum tuārum.] Ebr. ii, 7.

29. Dīcit eī Simōn Petrus: “Domine, quō vādis?” Respondit Jēsūs: “Quō vādō, nōn potes mē modo (‘tagad’) sequī, sequēris autem postea.” Jn. xiii, 36.

30. Eme ea, quae opus sunt nōbīs ad diem fēstum. Jn. xiii, 29.

31. Āmēn dīcō vōbīs: Nōn surrēxit inter nātōs mulierum major Jōanne Maptistā; quī autem minor est in rēgnō caelōrum, major est illō. Mt. xi, 11.

32. In illō tempore respōndens Jēsūs dīxit: “Cōnfiteor tibi, Pater, Domine caelī et terrae.” Mt. xi, 25.

33. Baptismum Jōannis unde erat? Ā caelō an ex hominibus? Mt. xxi, 25.

34. At (=sed) illī īnstābant vōcibus magnīs postulantēs, ut crucifigerētūr. Lk. xxiii, 23.

35. Major autem ex hīs est caritās, I Cor. xiii, 13.

36. Multīs passeribus (‘zvīrbuļiem’) meliōrēs estis vōs. Mt. x, 31.

37. Stauērunt, ut ascenderent Paulus et Barnabās. Acts xv, 2.

38. Euntēs ergō docēte omnēs gentēs. Mt. xxviii, 19.

39. Virī frātrēs, vōs scītis quoniam ab antīquīs diēbus in vībīs ēlēgit Deus per vōs meum audīre gentēs verbu evangekiī et crēdere. Acts, xv, 7.

40. quī post mē ventūrus est, ante mē factus est, quia prior mē erat, Jn. i, 15.

41. Ōfēlix culpa quae tālem ac tantum meruit habēre Redēptōrem!

42. Faciem quidem caelī dījūdicāre nōstis (=nōvistis), sīgna autem temporum nōn potestis. Mt, xvi, 3.

43. Et exultāvit spiritus meus in Deō salvātore meō. Lk. i, 47.

44. Et in odōrem suāvītātis acceptus, supernīs lūmināribus (‘gaismām’) misceātūr!

45. Laudāte Domnum, omnēs gentēs; llaudāte eum, omnēs populī. Os. cxvii, i.

Lasīšanai:

1. Kazas Kana, Jn. ii, 1-11.

2. Rēgīna caelī, laetāre, allēlūjā,

quia quem meruisti portare, allēlūjā,
resurrexit sicut dixit, allēlūjā,
ōrā prō nōbīs Deum, allēlūjā.

3. Jēzus ģimene, Mk. iii, 31-35.

28. nodaļa

31. nodaļa

Lasišanai:

Lieldienu himna (Vīpo 1048).

Victimae Paschālī laudēs
immolent Chrīstiānī.

Agnus redēmit ovēs:

Chrīstus innocēns Patrī

Reconciliāvit

Peccātōrēs.

Mors et vīta duellō

p. 331.

Prex Eucharistica III

Vere Sanctus es, Domine, et merito te laudat omnis a te condita creatura, quia per Filium tuum, Dominum nostrum Jesum Christum, Spiritus Sancti operante virtute, vivificas et sactificas universa, et populum tibi congregare non desinis, ut a solis ortu usque ad occasum oblatio munda offeratur nomini tuo.

Supplices ergo te, Domine, deprecamur, ut haec munera, quae tibi sacrandā detulimus, eodem Spiritu sanctificare digneris, ut Corpus et Sanguis fiant Filii tui Domini nostri Jesu Christi, cujus mandato haec mysteria celebramus.

Ipse enim in qua nocte tradēbatur accepit panem et tibi gratias agens benedixit, fregit, deditque discipulis suis, dicens:

Accipite et manducate ex hoc omnes: hoc est enim Corpus meum, quod pro vobis tradetur.

Simili modo, postquam cenatum est, accipiens calicem, et tibi gratias agens benedixit, deditque discipulis suis, dicens:

Accipite et bibite ex eo omnes: hic est enim calix Sanguinis mei novi et aeterni testamenti qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Hoc facite in meam commemorationem.

Mysterium fidei:

R: Mortem tuam annuntiamus, Domine, et tuam resurrectionem confitemur, donec venias.

Memores igitur, Domine, ejusdem Filii tui salutiferae passionis necnon mirabilis resurrectionis et ascensionis in caelum, sed et praestolantes alterum ejus adventum, offerimus tibi, gratias referentes, hoc sacrificium vivum et sanctum.

Respice, quaesumus, in oblationem Ecclesiae tuae et, agnoscens Hostiam, cuus voluisti immolatione placari, concede, ut, qui Corpore et Sanguine Filii tui reficimur, Spiritu ejus Sancto repleti, unum corpus et unus spiritus inveniamur in Christo.

Ipse nos tibi perficiat munus aeternum, ut cum electis tuis hereditatem consequi valeamus, in promissis cum beatissima Virgine, Dei Genetrice Maria, cum beatis Apostolis tuis et gloriosis Martyribus (cum Sancto: Sancto diei vel patrini) et omnibus Sanctis, quorum inintercessione perpetuo apud te confidimus adjuvari.

Haec Hostia nostrae reconciliationis proficiat, quaesumus, Domine, ad totius mundi pacem atque salutem. Ecclesiam tuam, peregrinantem in terra, in fide et caritate firmare digneris cum famuli tuo Papa nostri N. et Episcopi nostro N., cum episcopali ordine et universo clero et omni populo acquisitionis tuae. Votis hujus familiae, quam tibi astare voluisti, adesto propitius. Omnes filios tuos ubique dispersos tibi, clemens Pater, miseratus conjunge.

Fratres nostris defunctos et omnes qui, tibi placentes, ex hoc saeculo transierunt in regnum tuum benignus admitte, ubi fore speramus, ut simul gloria tua perenniter satiemur, per Christum Dominum nostrum, per quem mundo bona cuncta largiris.

Per ipsum, et cum ipso, et in ipso, est tibi Deo Patri omnipotenti, in unitate Spiritus Sancti, omnis honor et gloria per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

RITUS COMMUNIONIS

V. Praeceptis salutaribus moniti, et divina institutione formati, audemus dicere:

Pater noster, qui es in caelis, sanctificetur nomen tuum; adveniat regnum tuum; fiat voluntas tua, sicut in caelo et in terra. Panem nostrum cotidianum da nobis hodie; et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris; et ne nos inducas in tentationem, sed libera nos a malo.

V. Libera nos, quaesumus, Domine, ab omnibus malis, da propitius pacem in diebus nostris, ut, ope misericordiae tuae adjuti, et a peccato simus semper liberi et ab omni perturbatione securi expectantes beatam spem et adventum Salvatoris nostri Jesu Christi.

R. Quia tuum est regnum, et potestas, et gloria in saecula.

V. Domine, Jesu Christe, qui deixisti Apostolis tuis: Pacem relinquo vobis, pacem meam do

vobis: ne respicias peccata nostra, sed fidem Ecclesiae tuae; eamque secundum voluntatem tuam pacificare et coadunare digneris, Qui vivis et regnas in saecula saeculorum.

R. Amen.

V. Pax Domini sit semper vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Offerte vobis pacem.

Haec commixtio Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi fiat accipientibus nobis in vitam aeternam.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: dona nobis pacem.

Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris, cooperante spiritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificavisti: libera me per hoc sanosanctum Corpus et Sanguinem tuum ab omnibus iniquitatibus meis et universis malis: et fac me tuis semper inhaerere mandatis, et a te numquam separare permittas.

Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Beati qui ad cenam Agni vocati sunt.

Domine, non sum dignus, et intres sub tectum meum, sed tantumdic verbo, et sanabitur anima mea.

Corpus Christi custodiat me in vitam aeternam.

Sanguis Christi custodiat me in vitam aeternam.

B. Corpus Christi.

R. Amen.

quod ore sumpsimus, Domine, pura mente capiamus, et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum.

Oremus.

[Et omnes una cum Praeside per aliquod temporis spatium in silentio orant, nisi silentium jam praecesserit. Deinde Praeses, manibus extensis, dicit orationem post Communionem. Populus in fine exclamat:]

RITUS CONCLUSIONIS

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Benedicat vos omnipotens Deus, Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus.

R. Amen.

V. Ita, missa est.

R. Deo gratias.

2. The Exsultet (Ambrise, d. 397)

Sabbato Sncto: Praeconium Paschale

Exsultet jam angelica turba caelorum: exsultent divina mysteria: et pro tanti Regis victoria tuba insonet salutaris. Gaudeat et tellus tantis irradiata fulgoribus: et aeterni Regis splendore illustrata, totius orbis se sentiat amisisse caliginem. Laetetur et mater Ecclesia, tanti luminis adornata fulgoribus: et magnis populorum vocibus haec aula resultet. Qua propter astantes vos, fratres carissimi, ad tam miram hujus sancti luminis claritatem, una mecum, quaeso, Dei omnipotentis misericordiam invocate. Ut, qui me non meis meritis intra Levitarum numerum dignatus est aggregare: luminis sui claritatem infundens, cerei hujus laudem implere perficiat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda.

R. Habemus ad Dominum.

V. Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, invisibilem Deum Patrem omnipotentem Filiumque ejus unigenitum, Dominum nostrum Jesum Christum, toto cordis ac mentis affectu et vocis ministerio personare. Qui pro nobis aeterno Patri Adae debitum solvit: et veteris piaculi cautionem pio cruore detersit.

Haec sunt enim festa paschalia, in quibus verus ille Agnus occiditur, cujus sanguine postes fidelium consecrantur. Haec nox est, in qua primum patres nostros, filios Israel eductos de Aegypto, Mare Rubrum sicco vestigio transire fecisti. Haec igitur nox est, quae peccatorum tenebras columnae illuminatione purgavit. Haec nox est, quae hodie per universum mundum in Christo credentes, a vitiis saeculi et caligine peccatorum segregatos, reddit gratiae, sociat sanctitati. Haec nox est, in qua, destructis vinculis mortis, Christus ab inferis victor ascendit.

Nihil enim nobis nasci profuit, nisi redimi profuisset. O mira circa nos tuae pietatis dignatio! O inestimabilis dilectio caritatis: ut servum redimeres, Filium tradidisti! O certe necessarium Adae peccatum, meruit habere Redemptorem! O vere beata nox, quae sola meruit scire tempus et horam, in qua Christus ab inferis resurrexit! Haec nox est, de qua scriptum est: Et nox sicut dies illuminabitur: Et nox fugat scelera, culpas lavat: et reddit innocentiam; lapsis et maestis laetitiam.

Fugat odia, concordiam parat et curvat imperia. In hujus vespertinum: quod tibi in hac Cerei oblatione sollemni, per ministrorum manus de operibus apum, sacrosancta reddit Ecclesia. Sed jam columnae hujus praeconia novimus, quam in honorem Dei rutilans ignis accendit. Qui licet sit divisus in partes, mutuati tamen luminis detrimenta non novit. Alitur enim liquantibus ceris, quas in substantiam pretiosae hujus lampadis apis mater eduxit.

08:10:22

O vere beata nox, quae exspoliavit Aegyptios, ditavit Hebraeos! Nox, in qua terrenis caelestia, humanis divina junguntur. Oramus ergo te, Domine: ut Cereus iste in honorem tui nominis consecratus, ad noctis hujus caliginem destruendam, indeficiens perseveret. Et in odorem suavitatis acceptus, supernis luminaribus misceatur. Flammam ejus lucifer matutinus inveniat. Ille, inquam, lucifer qui nescit occasum. Ille, qui regressus ab inferis, humani generi serenus illuxit. Precamur ergo te, Domine: ut nos famulos tuos, omnemque clerum, et devotissimum populum: una cum beatissimo Papa nostro et Anistite nostro, quiete temporum concessa, in his paschalibus gaudiis, assidua protectione regere, gubernare et conservare digneris. Rspice etiam ad devotissimum Imperatorem nostrum, cujus tu, Deus, desiderii vota praenosces, ineffabili pietatis et misericordiae tuae munere, tranquillum perpetuae pacis accomoda: et caelestem victoriam cum omni populo suo.

Per eundem dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum: qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus: per omnia saecula saeculorum. Amen.

p. 366

20. Veni Carthaginem (Augustine, Confessiones, III, i)

Veni Carthaginem et circumstrepebat me undique sartago flagitiosorum amorum. Nondum amabam et amare ambam et secretiore indigentia oderam me minus indigentem. Quarebam quod amarem, amans amare, et oderam securitatem et viam sine muscipulis quoniam fames mihi erat intus ab interiore cibo, te ipso, Deus meus, et ea fame non esuriebam, sed eram sine desiderio alimentorum incorruptibilium, non quia plenus eis eram, sed quo inanior eo fastidiosior. Et ideo non valebat anima mea et ulcerosa projiciebat se foras. miserabiliter scalpi avida contactu sensibilibum. Sed si non haberent animam, non utique amarentur. Amare et amari dulce mihi erat magis.

21. Eucharistic Prayer of Hippolytus (d. 235)

V. dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Srsur corda.

R. Habemus ad Dominum.

V, Gratias agamus Domino.
R, Dignum et justum est.

Gratias tibi referimus, Deus, per dilectum puerum tuum Jesum Christum, quem in ultimis temporibus misisti nobis salvatorem et redemptorem et angelum voluntatis tuae qui est verbum tuum inseparabile, per quem omnia fecisti et bene placitum tibi fuit, misisti de caelo in matricem virginis, qui in utero habitus incarnatus est et filius tibi ostensus est, ex Spiritu Sancto et virgine natus.

Qui voluntatem tuam comens et populum sanctum tibi acquirens extendit manus cum pateretur, ut a passione liberaret eos qui in te crediderunt.

Qui cumque traderetur voluntariae passioni, ut mortem solvat et vincula diaboli dirumpat, et infernum calcet et justos illuminet, et terminum figat et resurrectionem manifestet, accipiens panem gratias tibi agens dixit: Accipite, manducate, hoc est corpus meum quod pro vobis confringetur.

similiter et calicem dicens: Hic est sanguis meus qui pro vobis effunditur, Quando hoc facitis, meam commemorationem facitis.

Memores igitur mortis et resurrectionis ejus offerimus tibi panem et calicem, gratias tibi agentes quia nos dignos habuisti asse coram te et tibi ministrare,

Et petimus ut mittas Spiritum tuum Sanctum in oblationem sanctae ecclesiae: in unum congregans de omnibus qui percipiunt sanctis in repletionem Spiritus Sancti ad confirmationem fidei christum, per quem tibi gloria et honor Patri et Filio cum Sancto Spiritu in sancta ecclesia tua et nunc et in saecula saeculorum.

Amen.

22. Unam Sanctam, excerpt (Boniface VIII, Nov. 18, 1302)

Denz 870. Unam sanctam Ecclesiam catholicam et ipsam apostolicam urgente fide credere cogimur et tenere, nosque hanc firmiter creimus et simpliciter confitemur, extra quam nec salus est nec remissio peccatorum...; quae unum corpus mysticum repraesentat, cujus corporis caput christus, Christi vero Deus. In qua 'unus Dominus, una fides, unum baptisma.' Una nempe fuit diluvii tempore arca Noe, unam Ecclesiam praefigurans, quae in uno cubito consummata unum,

Noe videlicet, gubernatorem habuit et rectorem, extra quam omnia substantia super terram legimus fuisse deleta.

Denz 871. Hanc autem veneramur et unicam, dicente Domino in Propheta: 'Erue a framea, Deus, animam meam, et de manu canis unam meam.' Pro anima enim, id est pro se ipso, capite simul oravit et corpore, quod corpus unam scilicet Ecclesiam nominavit, propter sponsi, fidei, sacramentorum et caritatis Ecclesiae unitatem, Haec est 'tunica' illa Domini 'inconsutilis,' quae scissa non fuit, sed sorte provenit.

Denz 872. Igitur Ecclesiae unius et unice unum corpus, unum caput, non duo capita quasi monstrum, Christus videlicet et Christi vicarius Petrus Petrique successor dicente Domino ipsi Petro: 'Pascere oves meas.' 'Meas,' inquit, et generaliter, non singulariter has vel illas: per quod commissis sibi intelligitur universas. Siver ergo Graeci sive alii se dicant Petri ejusque successoribus non esse commissos: fateantur necesse est se de ovibus Christi non esse, dicente Domino in Joanne 'unum ovile, unum et unicum esse pastorem.'

Denz 873. In hac ejusque potestae duos esse gladios, spirituales videlicet et temporales, evangelicis dictis instruimur... Uterque ergo est in potestate Ecclesiae, spiritualis scilicet gladius et materialis. Sed is quidem pro Ecclesia, ille vero ab Ecclesia exercendus. Ille sacerdotis, is manu regum et militum, sed ad nutum et patientiam sacerdotis. Oportet autem gladium esse sub

gladio, et temporalem auctoritatem spirituali subijci potestati. ... Spiritualem et dignitate et nobilitate terrenam quamlibet praecellere potestatem, oportet tanto clarius nos fateri, quanto spiritualia antecellunt. ... Nam Veritate testante, spiritualis potestas terrenam potestatem instituere habet, et iudicare, si bona non fuerit, ... Ergo si deviat terrena potestas, iudicabitur a potestate spirituali: sed, si deviat spiritualis minor, a suo superiore; si vero suprema, a solo Deo, non ab homine poterit iudicari, testante Apostolo: 'Spiritualis homo iudicat omnia, ipse autem a nemine iudicatur.'

ceturtdiena, 2001. gada 17. maijā

23. Proemium, general Instruction of the Roman Missal (1970), excerpted

10. Novum igitur Missale, dum testificatur legem orandi Ecclesiae Romanae, fideique depositum a Conciliis recentioribus traditum tutatur, ipsum vicissim magni momenti gradum designat in liturgica raditione.

ccccccccccccccm enim Patres Concilii Vaticani II asseverationes dogmaticas Concilii Tridentini iterarunt, in longe alia mundi aetate sunt locuto; qua de causa in re patorali valuerunt afferre prosita et consilia, quae ante quattuor saecula ne praevideri quidem potuerunt.

11. Agnoverat jam Tridentium Concilium magnam utilitatem catechetica, quae in Missae

celebratione contineretur ... A multis reapse flagitabatur, ut sermonem vulgarem in Sacrificio euejhristico peragendo usurpari liceret. Ad talem quidem postulationem, Concilium ... sui officii esse arbitrabatur doctrinam Ecclesiae tralaticiam denuo inculcare, secundum quaem Sacrificium eucharisticum umprimis Christi ipsius est actio, cujus proinde effivacitas propria eo nodo non afficitur, quo fideles ejusdem fiunt participes. Idcirco firmis hisce simulque moderatis verbis edictum est: 'Etsi Missa magnam continet populi fidelis eruditionem, non tamen expedire visum est Patribus, ut vulgari passim lingua celebraretur.' Atque condemnandum esse propuntiavit eum, qui censert 'Ecclesiae omamae ritum, quo submissa voce pars Canonis et verba consecrationis proferutnur, damnandum esse; aut lingua vulgari Missamcelbrari debere, 'Nihilominus, dum hinc vetuit in Missa linguae vernaculae usum, illinc animarum pastores ejus in locum congruentem substituere catechesim jussit: 'Ne oves Christi esuriant...mandat sancta Synodus passoribus et

singulis curam animarum gerentibus, ut frequenter inter Missarum celbrationwm vel per se vel per alios, ex his, quae in Missa leguntur, aliquid exponant atque inter cetera sanctissimi hujus sacrificii mysterium aliquod declarent, diebus praesertim dominicis et festis. 12. Popterea congregarum, ut Ecclesiam aptaret ad prprii muneris apostolici necessitates hisce ipsis temporibus, Concilium Vaticanum II funditus perspexit, quemadmodum Tridentium, didascalicam et pastoraalem indilem sacrea Liturgiae. Et, cum emo catholicorum essetm qui legitimum

efficacemque rtum sacrum negaret lingua Latina peractum, concedere etiam valuit: Haud raro linguae vernaculae usurpatio valde utilis apud populum existere possit, ejus que adhibendae facultatem dedit. Flagrans ilud studeium, quo hoc consultum ubibis est susceptum profecto effecit ut, ducilus Episcopid atque ipsa Apostolica Sede, universae lituuurigae celbrationes quas populu participaret, exsequi liceret vulgari sermone, quo plenius intellegeretur mystrium, quod celebraretur.

otrdiena, 2001. gada 22. maijā